

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 5122, 5123, 5124, 5125 in 5126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Stroumayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pred sestavo nove vlade

Mandat za sestavo vlade je dobil g. Uzunović — V vladi morejo sodelovati samo oni, ki brezpogojno priznavajo narodno in državno edinstvo in politiko 6. januarja

Beograd, 21. oktobra. M. Iz kabineta predsedstva ministrskega sveta je bil noči izdan naslednji komunikat:

»Po konzultaciji predsednika senata dr. Tomašića in predsednika Narodne skupščine dr. Kumanudija so kraljevi namestniki poverili mandat za sestavo nove vlade g. Nikoli Uzunoviću, predsedniku ministrskega sveta v ostavki.«

G. Uzunović o svoji misiji

Beograd, 21. okt. M. Mandat za sestavo vlade je danes dobil g. Nikola Uzunović. Po konzultaciji predsednika senata dr. Tomašića in predsednika Narodne skupščine dr. Kumanudija, ki sta bila danes dopoldne sprejeta od N. Vis kneza namestnika Pavla v dvorcu na Dedinju, je bil pozvan na dvor g. Nikola Uzunović. G. Uzunović se je mudil na dvoru nad eno uro in se je nato odpeljal v predsedstvo vlade.

Številnim novinarjem, ki so ga tu pričakovali in ga izpraševali, kaj je novega, je g. Uzunović odgovoril: »Morda bo še kaj novica.«

Na nadaljnja vprašanja je g. Uzunović izjavil, da mu je kraljevo namestništvo po konzultaciji predsednika senata in

predsednika Narodne skupščine poverilo mandat za sestavo vlade.

Ko so ga pa novinarji le še izpraševali, kake prirode je mandat, ki ga je dobil in ali so določene kake omejitve, je g. Uzunović, ki ob sličnih prilikah le malo govori in ki o takih stvareh navadno ničesar ne pove, ostal tudi tokrat dosleden samemu sebi. Šele na ponovno pritiskanje novinarjev je s poudarkom izjavil:

Lahko zabeležite, da ima moj mandat samo eno omejitev, a ta je: V pošto za sestavo vlade ne pride in ne more priti nihče, ki se jasno in brez vsake rezerve ne izjavi, da je v celoti za politiko, ki se je vodila do sedaj. V pošto za sestavo vlade torej ne more priti nihče, ki ni za osnovna načela, na katerih je zasnovana dosedanja politika, to so monarhija, dinastija Karadjordjevičev, državno in narodno edinstvo, državna ustava, obstoječa državna ureditev, znotraj in zunaj Jugoslavije, v mednarodnih odnosih pa politika miru z naslonitvijo na prijateljske in zavezniške države, čuvanje stanja, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami, torej za politiko, ki jo je že davno odobrila in prevzel ves naš narod, o čemer se je baš v poslednjih tako tužnih dneh prepiral ves svet. Sedaj ve-

ste mnogo in lahko to tudi objavite» je končal g. Uzunović.

»Kaj pa stare stranke?« so povpraševali radovedni novinarji.

»Kakšne stranke,« je skoraj ogorčeno odgovoril g. Uzunović in dodal: »Vse stare stranke so svojo vlogo doigrale in svojo dolžnost izpolnile. Njihovo delo pripada že zgodovini in zgodovina bo o njih, o njihovem delu in njihovih zaslugah izrekla svojo sodbo. « Rile so se pri nas in okoli nas spremenile. Zato je bilo potrebno, da se stare stranke ukinejo in one so se ukinele. Nikdar več se ne morejo in se ne bodo donostile, ker se na stare stranke nikdar več vrniti ne moremo in nečemo. Ako komu po 6. januarju 1929 to ni bilo takoj jasno, da je v prilikah, ki so takrat vladale in ki vladajo še danes, bilo potrebno in je tudi sedaj potrebno, da gremo preko naših starih strank in s tem razdvojenosti, mora biti to danes jasno vsakomur, da sta nam sloga in edinstvo potrebnejši bolj ko kdaj dosedaj.«

Beograd, 22. oktobra. M. Mandatar kraljevega g. Nikola Uzunović je danes dopoldne prekinil pogajanja, ker so vsi člani vlade prisostvovali zadušnici za pokojnim predsednikom francoske republike Poincarjem. Pogajanja se bodo nadaljevala popoldne.

ostali dve jugoslovenski radijski postaji. V Beogradu se je pričela že akcija, da bi kraljeva oporoka postala sploh narodni pozdrav ter da bi se ljudje pozdravljali z vzklikom »Čuvajte Jugoslavijo« ter z odgovorom »Čuvali jo bomo«.

Ogromen naval množic v Beograd

Beograd, 22. oktobra. p. Po doslej zbranih statističnih podatkih je prišlo v zadnjih 15 dneh, od dneva smrti kralja Aleksandra pa do danes v Beograd nad 1.3 milijona ljudi, in sicer iz Jugoslavije in iz inozemstva. Beograjski listi z zadovoljstvom ugotavljajo, da v teh dneh kljub tolikemu navalu tujcev ni bilo v Beogradu izvršena niti ena le najmanjša tatvina.

Pristop Bolgarije in Turčije k Mali antanti?

Zanimive informacije praških listov

Praga, 22. oktobra. p. Tukajšnji listi beležijo glasove o možnosti skorajšnjega pristopa Bolgarije k Mali antanti. Pri tem podpirajo, da je vedno obstajala tendenca razširjenja Male antante, zlasti proti Balkanu. Računali so v prvi vrsti na pristop Bolgarije. Ker so se v zadnjem času tako zelo zboljšali odnosi med Beogradom in Sofijo, smatrajo, da so s tem odstranjene glavne ovire za zблиžanje med Bolgarijo in Malo antanto. V češkoslovaških političnih krogih beležijo z zadovoljstvom, da se za to zavzema zlasti tudi Turčija, ki tudi sama kaže vedno večjo pripravljenost, da se poleg balkanskega sporazuma pridruži Mali antanti.

Pariz, 22. oktobra. p. Sklepi Male antante in Balkanskega sporazuma so nalezli v vseh francoskih političnih krogih na vsestransko odobravanje. Tudi vsa francoski tisk izraža priznanje državnikom Male antante in Balkanske zveze ter podpira državniško modro sklepe, ki bolj ko kdaj dokumentirajo miroljubnost Male antante in Balkanskega sporazuma. »Journal des Debates« piše v uvodniku, da sta Mala antanta in Balkanski sporazum obenem pokazala, da sta eno in isto, čuvajta miru in reda v Evropi in na Balkanu. Komunikacije, ki je bil objavljen o sprejetih sklepih, dokumentira zdrav razum, politični dah in dalekovidnost državnikov Male antante in Balkanske zveze.

Vojaška diktatura

v Španiji?

Predsednik republike Zamorra je baje odstopil, nakar so generali proglasili diktaturo

Pariz, 22. oktobra. d. Agencija Havas poroča iz Madrida, da so se popoldne razširile vesti o proglasitvi vojaške diktature v Španiji. Po te vestih je predsednik republike Zamorra podal ostavko, nakar sta generala Franco in Godez proglasila vojaško diktaturo. Agencija Havas dostavlja, da je treba sprejeti to vest z rezervno, ker doslej ni bilo mogoče dobiti ne potrditve ne demantiranja te vesti.

Madrid, 22. oktobra. AA Vlada je objavila, da je zatražila revolucijo v celoti. Vodja revolucionarcev Leucioni se je predal in je prevzel vso odgovornost za nasilna dejanja v Madridu. V političnih krogih sodijo, da se bo vlada v začetku prihodnjega tedna predstavila poslanski zbornici. Pričakujejo, da bo vlada dobila zaupnico.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Ali bo Italija izročila Pavelića in Kvaternika?

Turinska policija ni pustila, da bi zasliševanju obeh zločincev prisostvoval zastopnik francoske policije

Pariz, 22. oktobra. d. Zastopnik francoske policije inspektor Roijen, ki je odpotoval v Turin, da bi sodeloval pri zaslišanju in preiskavi glede delovanja dr. Pavelića in Kvaternika, se je vrnil praznih rok v Pariz. Kljub intervenciji francoskega veleposlanika v Rimu, mu niso pustili prisostvovati zaslišanju obeh aretirancev. Francoska policija je kljub temu zbrala vse gradivo, ki jasno dokazuje glavno krivdo dr. Pavelića za zločin v Marseillu ter je ugotovila med drugim naslednje podrobnosti:

Dr. Ante Pavelić, šef banditske teroristične organizacije, je živel že 7 let v Italiji. Cestokrat je potoval v inozemstvo zaradi organizacije bande morilcev, kljub temu pa se je italijanskim oblastem predstavljal za političnega emigranta, ki ima pravico azila. Pozneje je bila italijanska policija prisiljena na zahtevo francoske policije vendarle aretirati Pavelića, ki pa je ob aretaciji zahteval, naj italijanske oblasti o njem ničesar ne izjavijo in da naj zlasti prikrivajo, v kakih razmerah je živel v Italiji. Prav tako je zahteval, naj italijanska policija ničesar ne izda o njegovi ženi, niti ne njenega naslova. Pavelićeva žena živi stalno v Milanu z dvema otrokoma. Italijanska policija je Paveliću obljubila, da mu bo šla v tem pogledu na roko in je svojo besedo tudi držala. Italijanska policija tudi ni hotela dati zastopnikom francoske policije pojasnila, kje sta Pavelić in Kvaternik stanovala v Turinu. Šef italijanske policije v Turinu je inspektorju Roijenu samo izjavil, da je imel Pavelić reden madžarski porni list in je navedel tudi številko potnega lista, odklonil pa je vsako drugo informacijo.

Na drugem sestanku s šefom italijanske policije v Turinu je inspektor Roijen uspel v toliko, da je italijanska policija vendarle zaslila Pavelića in Kvaternika, nikakor pa ni hotela dopustiti, da bi temu zasliševanju prisostvoval zastopnik francoske policije. Inspektor Roijen je zato zahteval, naj italijanska policija postavi Paveliću in Kvaterniku naslednja vprašanja:

1. Ali Pavelić prizna, da je pred kratkim potoval v Francijo zaradi priprave atentata v Marseillu. 2. Koliko časa se je mudil v Franciji. 3. Ali prizna, da se je sestal s Kvaternikom v Culozu v noči od 26. na 27. septembra. 4. O čem sta razpravljala na tem sestanku. 5. S kakim potnim listom je šel preko meje. 6. Zakaj je uničil vse dokumente o svoji identiteti.

Kar se tiče Kvaternika, je francoska policija točno precizirala njegovo sodelovanje v zari. Policijski inspektor Roijen je tudi glede Kvaternika postavil slična vprašanja kakor za Pavelića. Ta vprašanja je postavil Paveliću in Kvaterniku šef turinske policije. Odgovori so taki, kakor jih je bilo sprčo tega postopanja pričakovati. Pavelić in Kvaternik sta na vsa vprašanja odgovorila: »Nočem odgovoriti na ta vprašanja, nimam pojma o zaroti.«

Po tej neuspeli misli zastopnika francoske policije v Turinu bo pač treba počakati, da se reši vprašanje izročitve obeh zločincev francoski policiji. Ker so za to potrebne razne formalnosti, bo trajalo najmanj še 10 do 14 dni, da bodo italijanske oblasti izročile Pavelića in Kvaternika francoski policiji. Francoska policija je prepričana, da bosta dr. Pavelić in Kvaternik pri soočenju z aretiranimi sodelavci vsakor moral točneje odgovoriti na postavljena vprašanja, ker so aretirani sodelavci točno pojasnili vlogo Pavelića in Kvaternika in ker je iz vsega tega jasno razvidno, da sta onadva glavna organizatorja groznega marseillskega zločina.

Krivda dr. Pavelića jasno dokazana

Pariz, 22. oktobra. p. Pariški listi poročajo, da se nadležno preiskava o marsejskem zločinu z vso intenzivnostjo in da je že z dosedanjimi rezultati te preiskave jasno ugotovljeno, da je bil ta atentat skrbno pripravljen s strani dr. Pavelića in Perčeca. Priznanje atentatorjev kaže, da je bil atentat zasnovan na Madžarskem. Zvonimir Pospisil, Ivan Rajić in Mio Kralj priznavajo da so že dolgo časa člani teroristične organizacije, ki ima svoj sedež na Janka pusti in drugih taboriščih na Madžarskem in da so tam proti koncu septembra dobili nalog, naj potujejo v Švico in od tam v Francijo. Vsi aretirani atentatorji so priznali, da jim je Kvaternik v Lausanni nabavil nove obleke ter jim dal velike vsote denarja, da so lahko stanovali v najdražjih hotelih ter potovali v I. in II. razredu brzih vlakov. Pospisil in Kralj priznavata da imata je odposlanec dr. Pavelića sporočil, da ju je dr. Pavelić določil za izvršitev atentata na jugoslovenskega kralja v Parizu za primer, da bi atentat v Marseillu ne uspel. Orožje, ki

so ga našli pri Georgijevu, je posebno izdelano za atentatorje in ga v svobodni prodaji sploh ni mogoče dobiti. Preiskava je končno ugotovila, da je bil atentator Georgijev kot član VMRO dodeljen dr. Paveliću in Perčecu ter da je vršil posele inštruktorja pri vježbanju atentatorjev na Janka pusti. Mio Kralj je pri zaslišanju izpovedal, da je po svojem begu iz Jugoslavije stalno bival na Janka pusti in to tudi še potem, ko se je objavila vest, da so madžarske oblasti to teroristično gnezdo razgnale. Ne le, da se proti njim ni ničesar ukrenilo, marveč je bila Janka pusta celo zastražena po madžarskih orožnikih, da ne bi mogel nihče nepoklicani priti do njih. Prav tako je Mio Kralj izpovedal, kako so madžarske oblasti ščitile njega in Gustava Perčeca, ko so jugoslovenske oblasti zahtevale njuno izročitev zaradi atentata v Koprivnici. Madžarske oblasti so odgovorile, da je Perčec madžarski podanik in da mu bodo sodila madžarska sodišča, za Mijo Kralja pa je bilo rečeno, da ga sploh ni na Madžarskem.

Georgijev kot inštruktor na Janka pusti

Sofija, 22. oktobra. d. V osebi marseillskega morilca Vlade Georgijeva Cernozemski prihajajo v javnost iz neznanih razlogov razna protislovja. Ena izmed njih je vest, da je Georgijev l. 1932. izstopil iz VMRO, druga pa celo, da so ga pristali VMRO po l. 1932. ubili. Sedaj je bilo ugotovljeno, da sta bili obe te dve vesti razširjeni s tendenčnim namenom, da bi se zbrisale njegove sledi po l. 1932., ko je bil odposlan za inštruktorja na Janka pusto.

Kakor znano, so že meseca aprila l. 1929. podpisali zastopniki teroristov z Janka puste s tedanjim makedonskim komitejem v Sofiji pod predsedstvom dr. Stančeva dogovor o osnovanju skupne fronte, ki je bil tedaj objavljen v obliki deklaracije s podpis obojestranskih zastopnikov. V listih in na shodih so ponovno poudarjali istovetnost svojih stremeljenj, metod in ciljev.

Sedaj, po marseillskem atentatu, poudarjajo poučeni krogi, da je bil na podlagi tega sporazuma Vlada Georgijev Cernozemski poslan od VMRO l. 1931. na Janka pusto za inštruktorja teroristov. Nekateri celo trdijo, da ga je tiskaj pošal Kiril Drangov, desna roka Vane Mihajlova, za katerim je sofijska policija pred dvema mesecema izdala tračnico.

Pravi, da je bil Vlada Georgijev poslan tiskaj po prejšnji skrbni zbirki kot eden izmed najbolj zanesljivih in najbolj krvočelnih teroristov VMRO, kar je v ostalem tudi dokazal z marseillskim atentatom.

Janka-pusztá

Budimpešta, 22. oktobra. d. Dopisnik agencije Havas je te dni posetil posestvo na Janka pusti, kjer so živel teroristi Pavelićev družbe. Posestvo je oddaljeno od jugoslovenske meje v precej osamljeni pokrajini 7 km daleč. Last je nekada madžarskega veleposelnika, ki pa ga je l. 1932. oddal v najem skrivnostnemu človeku po imenu Horvat, ki je baje identičen s teroristom Perčecem. Horvat je na Janka pusti naselil kakih 30 emigrantov, teroristov, ki so hodili od tu izvrševati v Jugoslavijo razne atentate. Sedaj je posestvo popolnoma zapuščen. Po izjavah sosedov je bilo v zadnjih dneh tamkaj še kakih pet emigrantov in je poslednji odpotoval šele pred štirimi dnevi. Slednje se je tudi zvedelo, da si je Horvat pridobil kakih 20 km daleč od Janka puste še večje posestvo Baza Major. V Veliki Kanji imajo politični emigranti veliko hišo, ki je strogo zastražena in v katero ni nikomur dovoljen vstop. Omenjeni Horvat je v tej hiši dobro poznan, ker se je mudil v njej še pred dnevi.

Beograd, 22. oktobra. p. »Pravda« poroča iz Budimpešte, da so takoj po atentatu v Marseillu madžarski generalstabin oficirji in višji policijski uradniki odpotovali v Kapošvar in Veliko Kanjo. V Kapošvaru blizu jugoslovenske meje so odkrili veliko skladišče orožja, ki so ga skrivali tam teroristi z Janka puste. O tem skladišču orožja je pisal dr. Ivan Frank v »Pesty Na. plu« že 15. marca, navajajoč, da je v hiši odvetnika dr. Arpada Hedžija. Dr. Frank je znan somišljenik Pavelića in Perčeca.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 22. oktobra. Pariz 20.2125, London 15.16, Newyork 304.75, Bruselj 71.60, Milan 26.26, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.75, Berlin 123.30, Dunaj 57.50, Praha 12.8075, Varšava 57.90, Bukarešta 3.05.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2302.63 — 2313.99, Berlin 1364.58 — 1375.38, Bruselj 793.57 — 797.51, Curih 1108.35 — 1113.85, London 167.64 — 169.24, Newyork 3349.94 — 3378.20, Pariz 224.02 — 225.14, Praha 141.87 — 142.73, Trst 290.57 — 292.97 (premijsa 28.5 odot.), Avstrijski šiling v privatnem ktingu 8.10 do 8.20.

Priznanje Jugoslaviji

Jugoslavija je v najtežjih trenutkih ohranila mirno kri in dokumentirala svojo moralno moč

Pariz, 22. oktobra. p. Francoski državni, ki in politiki, ki so prisostvovali pogrebni svečanostim v Beogradu, so se vrnili v Pariz. V svojih izjavah novinarjem pravijo vsi brez izjeme, da so se vrnili z neizbrisnimi vtisi. V tej globoki žalosti, ki je zajela poslednjo vas Jugoslavije, je jugoslovenski narod dokumentiral vso svojo moralno moč. Vsi naglašajo, da kaj takega Evropa še ni videla in bržkone tudi ne bo nikdar več videla. Jugoslovenski narod je pokazal na eni strani naravnost občudovanja vredno prisrčnost in hladnokrvnost, na drugi strani pa dostojanstveno odpornost in mirno čaka na nadaljnji razvoj dogodkov. Dokler bo jugoslovenski narod etično in moralno tako zdrav in krepek, se Jugoslaviji ni treba bati ničesar. Še pozni rodovi bodo lahko ponosni na te zgodovinske trenutke in na ta heroizem jugoslovenskega naroda. Predsednik francoske republike Lebrun sam je izrazil svoje najgloblje občudovanje, naglašujoč, da se vrača z neizbrisnimi vtisi in da kaj takega, kar je videl ob pogrebu kralja Aleksandra, sploh ni mogoče videti nikjer drugod na svetu. Moralna moč Jugoslavije je ogromna in Francija je ponosna, da ima tako državo in tak narod med svojimi najboljšimi zavezniki.

Odhod albanskega delegata

Beograd, 21. oktobra. AA Šef albanske delegacije, ki se je udeležila pogreba pokojnega kralja Aleksandra v Beogradu, polkovnik Haragi, prvi adjutant kralja Zoga, se je sredi ob 23 odpeljal z vlakom v Skopje, odkoder se bo z avtomobilom vrnil v Tiranu. V imenu zunanjega ministrstva se na postaji poslovil od njega tajnik Smiljanji, v imenu ministrstva za vojsko in mornarico pa polkovnik Čeda Stojanović in major Čanić. Na postaji je bil tudi albanski poslanik na našem dvoru z dvema tajnikoma.

Zahvala francoskih parlamentarcev

Pariz, 22. oktobra. AA Francoski parlamentarci, ki so se udeležili pogreba v Beogradu, so brzojavili predsedniku senata in Narodne skupščine v Beograd:

Pod globokim vtisom, ki ga nam je zapustila pretresljiva tuga vašega naroda, vam izražamo prisrčno zahvalo za nepozabne spomine, ki jih hočemo ohraniti o dnehi, ki so v skupni žalosti poglabili prijateljstvo med obema narodoma.

Odredbe o žalovanju

Beograd, 22. oktobra. AA. Dvorna žalost za pokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Uediniteljem bo trajala leto dni od dneva njegove smrti 9. oktobra 1934. Prvih šest mesecev bo globoka žalost, nadaljnjih 6 mesecev pa zmerna žalost.

V zvezi s sklepom ki ga je ministrski svet izdal na svoji seji dne 10. t. m. je ministriški svet na svoji dne 20. t. m. izdal odlok, da se do vstetega 25. t. m. (do vstetega 3. etrika) ne morejo vršiti absolutno nikake

Nove podrobnosti o atentatorjih

Italija se upira izročitvi Pavelića in Kvaternika - Več vprašanj še nepojasnjenih

Pariz, 21. oktobra. Vprašanje odgovornosti za marseilleski atentat je mnogo bolj zapleteno, kakor se je prvi hip mislilo. Vendar se pa že jasno kaže kdo je pravi krivec. Vse niti vodijo k Ante Paveliću in njegovemu pajdašu Kvaterniku. Vse pa kaže, da njuna aretacija ne bo imela nobene vpliva na naravni razvoj dogodkov, ki pa bo šel preko velikih težav. Že prvi dan po njuni aretaciji je bilo rečeno, da sta Pavelić in Kvaternik samo v preiskovalnem zaporu, obtožena delikta in da bi ju francoska policija v Turinu ne mogla niti videti, kaj šele zadržati, obenem pa da zahteva njuna izročitev delikatno in dolgo proceduro.

Javnost se pa že zdaj pripravlja na možnost, da Italija Pavelića sploh ne bo izročila. Okrog vprašanja izročitve Pavelića in Kvaternika se suče zdaj vse problem, ki vedno bolj zanimajo evropsko javnost. Francoski listi so že začeli v tej zvezi ostro pisati proti italijanski vladi.

Zarotniki so imeli letalo?

Pariz, 21. oktobra. Policija je izdala tiralico za dr. Ante Pavelićem in Evgenom Kvaternikom da bi tako omogočila Italiji njuno izročitev. Ker se francoska kriminalna policija še bavi s to zadevo, znanje ministrstva pa še ni v tem pogledu ničesar ukrenilo, utegne miniti še več tednov, predno bosta aretirana terorista izročena Franciji. Tiralica je bila izdana po zaslusni Pospisli in Rajčiču, ko sta izpovedala, da jima je dal navodila Kramer, ki jima je pokazal pismeno povelje glavnega vodje teroristov Ante Pavelića. Malin je tedaj izjavil, da je Kramer naročil njemu in Georgiju umoriti kralja Aleksandra. Imel je tudi pismeno povelje dr. Pavelića.

Francoska policija je prišla na sled dr. Pavelića iz korespondence, ki mu je bila poslana v Bologno. Tako je tudi zvedela za pričakovani Kvaternikov prihod, 16. t. m. je naprosila italijansko policijo, naj ji pomaga. Ker je pa policija čakala še na napovedani Kvaternikov prihod, sta bila Pavelić in Kvaternik aretirana šele v Turinu. Odprto ostane vprašanje, kako je mogel Kvaternik prodreti verigo policije, ki je stražila mejo. Sled za Kvaternikom so izgubili preiskovalni organi v Aix en Provence 9. t. m. ob 7. zjutraj. Istega dne ob 18. je prišel na pošto v Montreuxu moški, ki je dvignil na Evgena Kramerja naslov. Imeno pismo. To je bil Kramer-Kvaternik sam ali kateri izmed njegovih pomočnikov. Ni pa izključeno, da je imel Kramer na razpolago letalo in da je tako prišel čez mejo. To vprašanje je treba še pojasniti. V zvezi s tem je uvedla policija preiskavo na raznih letališčih. Kakor se je posrečilo Kvaterniku uiti, tako je tudi zagotovo blondinka prekorčila francosko mejo. Zdaj jo iščejo v Švici.

Kvaternik je bil večkrat v Lausanni

Lausanne, 22. oktobra. Policija je ugotovila, da je bil v Turinu aretirani Kvaternik v avgustu večkrat v Lausanni, da bi se seznanil z možnostmi pri prekorčenju meje in pripravil tako tla svojim pajdašem. Zadnjič so ga videli nekaj dni pred prihodom njegovih pajdašev, ko je zamejval v švicarski banki 6000 švicarskih frankov za madžarski, avstrijski, nemški in francoski denar.

Angleška policija je ponujala pomoč

London, 21. oktobra. Daily Mail priobčuje poročilo svojega posebnega poročevalca Warda Price, iz katerega je razvidno, da je angleška policija ponudila francoski vso podporo pri organiziranju varnostne službe med posemom pokojnega Nj. Vel. kralja. Angleška policija je bila pripravljena na postati v Pariz 20. najboljših detektivov. Francoska policija je pa ta predlog odklonila.

Vloga Mije Bzika

Pariz, 21. oktobra. Dosedanji rezultati preiskave so pokazali, da je atentat pripravljala in organizirala teroristična organizacija »Ustasha«, čije šefa sta dr. Ante Pavelić in Gustav Perčec. Večina atentatorjev je bila poslana iz Janku Pusete, od koder so prišli Ivan Rajčič z madžarskim potnim listom na ime Sever, Zvonimir Pospisli z madžarskim potnim listom na ime Ingar Sungar in Mijo Kralj s potnim listom na ime Janoš Bombaj. Te tri je poslal iz Janka Pusete Mijo Bzik. V Curihu jih je sprejel Evgen Kvaternik. Tam je dobil Rajčič ime Beneš, Pospisli ime Novak, Kralj pa ime Malin. Tam se jim je pridružil Vlada Georgijev Cernozemski, ki se je izdalja po vrsti za Rudolfa Suka in Petra Kelemenca.

Pogum marseilleskega meščana

Marseille, 22. oktobra. Te dni sta posetila dva člana jugoslovenskega poslanstva v Parizu marseilleskega meščana Polissiera. Polissier je bil edini, ki je skušal preprečiti atentatorju pot do avtomobila, v katerem sta se vozila kralj Aleksander in Barthou. Mnogiča je pri prvih streljih zbežala na vse strani. Polissier pa se je vrgel na atentatorja, ki je stal na pločniku avtomobila in ga je pahnil na tla. Kjer je morila zadela sablja podpolkovnika Violeta. V strašni zmešnjavi je policija domnevala, da je Polissier atentatorjev pajdaš in je do bil ved udarec v gumijskimi ter so ga tudi uklenili in odpeljali na policijski komisariat. Šele tu se je takzvalo, da gre za usodno pomoč. Polissieru, ki še do danes od dobljenih poškodb ni okrevala, sta zastopnik jugoslovenskega poslanstva izrazila zahvalo in mu čestitala k njegovemu pogumu.

Zagonetna vloga Marije Vudrič

Najbolj zapleteno je vprašanje Marije Vudrič. Njeno vlogo bo zelo težko pojasniti, še težje pa aretirati njo samo. Policijski inspektorji so zaslišali njene starše, ki pa niso hoteli ničesar povedati. Policiisti so zvedeli, da je bila Marija von Draček rojena 23. septembra 1903 v Patzen-dorfu na Češkoslovaškem in da je prišla v Francijo leta 1923. Mnogo je potovala, ker je bil njen oče dirigent orkestra v potujočem cirkusu. Ker je pa cirkus propadel je dobil njen oče delo v nekem francoskem rudniku, ona pa pri železnici. Seznanila se je z nekim Karlom Janušom, ki se je pa vrnil na Češkoslovaško. Vse pa kaže, da so teroristi tudi njeno ime zlorabili, da bi zabrisali za seboj sledove.

Aretacija staršev Mija Kralja

Banjaluka, 22. oktobra. Včeraj dopoldne je policija v Banjaluki aretirala in obdržala v zaporu starše ter brata Mija Kralja (Malny), soudeležence pri atentatu na pokojnega kralja Aleksandra v Marseillesu. Policija je aretirala Blaža Kralja, njegovega očeta, ki je kretničar na železniški postaji v Ivanjski, mater Katarino in brata Ivana. Vse tri so aretirali v njihovi hiši v selu Ivanjski v banjaškim srezu. Oče je bil še vedel zaposlen kot kretničar pri dr. železnici. Preiskava je bila uvedena, da se ugotovi, ali so imeli kakve zveze s atentatom.

Misija Pavelićevega „delegata“

Cernozemski, Kralj, Rajčič in Pospisli so odpotovali pod vodstvom Pavelićevega delegata, ki se piše enkrat Szabo, drugič

Meščanska nedelja s prilastki

Naše dame so napredne - Včeraj se je oficijelno pričela smučarska sezona

Ljubljana, 22. oktobra. Ljubljancem ostanejo pač vedno dobri meščani, redno umerjeni, nekje na zlati sredi; naj jim nihče ne pripisuje, da jih lahko kaj spravi iz ravnotežja! Svojejo miru, notranjega zadovoljstva ter skrajša svojih pravic si ne puste vzeti. Zato so tudi včeraj praznovali nedeljo, a nihče jim ne more ničesar očitati. Na deželi se vse globoko dojmilo ljudi, hude skrbi se jim zbudijo, da ter o vsem temeljito razmišljajo. Meščani pa »prepušče« dogodek, da se razvijajo sami od sebe, po kratkem vzneimljenju se umaknejo v svoja zatišja, oklepejo se zopet svojih navad in se ne zanimajo za nič drugega. — »Kaj me briga vse svetle, Tako smo imeli včeraj zopet takšno meščansko nedeljo, ki dela nedeljskim kronistom največ pregelavice. Belijo si glave, kako bi okitili svoja poročila, z visokimi, na poetično stran cikajčimi besedami, kako bi čim gasiljevejši pohvalili meščansko dejanja in nehanja, kako bi privlekli za la. se pomen tako imenitne nedelje ter kako bi pogreli vse to, kar je pogrelo že od njega dni. Seveda imajo nedeljski kronisti najboljše namene, samo realisti niso ter govore o raznozt nadahnenih oblikah, ki bi morali pisati o Ljubljani meglj, meščanih, krvavica, promenadi, če ne iztir tramvaj, če ni karamba! pred pošto in če se niti saje nikjer ne uže, še ni treba vraci peresa ob tla. Tu so še vendar naši dobri meščani! lepo vreme, oblatitni sprehoji iz mesta v naravo, kamor vabijo meščane kisle zelje in njegovi prilastki ter postlastki.

Nikakor ni škoda črniti, če zapišemo, da je bila včeraj naša promenada res nedeljska S posebnim ponosom in naglasom pa moramo tudi zapisati, da Ljubljancem vedno sledi duha časa. Moderno so zlasti pri klobukih, odnosno pri umotvorih, ki jih nosijo na visoko cenjenih glavah. S tem seveda ne povemo nič novega, hočemo le reči, da imajo nove klobuke, da smo opazili to saj jih vendar ni moglo preprečiti. Vemo pa tudi, da to niso veterinarska pokrivala, ne obdolžuje nas, da smo ignoranti! Da, če so meščani filistriti, meščanke nedvomno niso ter vedno nosijo prapor naprednosti. Naše dame so pa še nekaj časa zelo nesrečne, ker jih nihče ne ovekoveči, ko se prikažejo na promenadi.

Iz Trbovelj

— Zgradarinske prijave. Zgradarinske prijave se bodo letoš predlagale davčni upravi od 1. do 30. novembra. Hišni posestniki prejmejo prijave formulare na občini Kdor do 30. novembra zgradarinske prijave ne bo predložil davčni upravi, bo moral plačati davčno kazen.

— Vrnitev deputacij iz Beograda. V petek in soboto so se vrnile iz Beograda deputacije, ki so jih poslala v Beograd k pogrebu blagopokojnega kralja razna tukajšnja narodna društva, korporacije in ušta nove. Trinajstčlanska deputacija rudarjev se je vrnila že v nedeljo zvečer, ko je položila velik lep vneč k odrj velikega pokojnika ter se je poklonila pred njegovimi zemeljskimi ostanke. Vsi, ki so se udeležili pogrebnih svečanosti v prestolici, so se vrnili z nepozabnimi utisi, saj so bili priča prizorov, ki so globoko preumili ne le domače marveč tudi tuje delegacije.

— Zalaga seja združenja vojnih invalidov. Združenje vojnih invalidov krajevnih odbor v Trboveljah, je imel 15. tm. ob 10. uri zalno sejo, na kateri je predsednik dr. Las orisal življenje in tragično smrt viteškega kralja Aleksandra I Uedinitelja. ki je bil največji zaslužnik vojnih žrtve. kate-re ga tudi nikdar ne bodo pozabili. Mirno in z veliko žalostjo v srcu so vsi navzoči odborniki noslušali ovor ter ob zaključku trikrat vzklilihi »Slava mu« z obliubo, da

pa Kramer iz Švice v Fontenebleau v Pariz. Tu jia je delegat razsedel v dve skupini. S Kraljem in Cernozemskim je sam od-potoval v Marseille. Na dan atentata je pobegnil »delegata« preko Avignona, Švice in Italijo. Cernozemski je atentat izvršil in ga pital s glavjo. Miod Kralj je pobegnil in Marseilles po atentatu preko Pariza v Fontenebleau, od koder je hotel pobegniti v Švico, kjer so ga aretirali.

Pospisli in Rajčič bi morala na dan kraljevega prihoda v Marseille pred paritsko Opero potakati »delegata, ki bi jima dal navodila glede atentata v Parizu. Ker se je bil pa atentat še posrečil v Marseillesu sta hotela odpotovati v Švico, toda na meji so ih aretirali.

Zdaj sede v preiskovalnem zaporu v Marseilles Ivan Rajčič, Zvonimir Pospisli in Mijo Kralj. Italijanska policija je pa v Turinu aretirala Ante Pavelića in nekoga Kvaternika, o katerem je prepričana, da je Pavelićev »delegata, ki se je skrival pod imenom Szabo ali Kramer.

Še trije

Laussanska policija išče še tri teroriste, ki so potovali ob koncu septembra proti francoski meji. Belgijska policija ima pa več sledov za teroriste, ker so razvijali veliko aktivnost med jugoslovenskimi izseljenci v Belgiji. Zasliševanje Pospislija, Rajčiča in Kralja je v glavnem končano. Priznali so vse in razkrinkali organizatorje atentata. Zagonetno ostane samo še vprašanje Marije Vudrič ter odprto vprašanje izročitve Pavelića in Kvaternika ter terorista Stjepana Perića, ki naj bil Gustav Perčec. To je baje že dognal francoski policiski inspektor, ki je odpotoval v Bruselj in zaslišal aretiranega osumljenca.

Nadzorstvo nad emigranti v CSR

Praga, 22. oktobra. g. Praška policija je izvedla racijo ter aretirala vse jugoslovenske emigrante. Njihovo število ni veliko, ker se v Pragi glede na prijateljstvo med Jugoslavijo in Češkoslovaško ni dopustila ustanovitve jugoslovenske emigrantske kolonije. Kakor izjavljajo, niso našli nobenega dokaza, da bi bili emigranti v zvez: s Kelemenom. Kljub temu bodo »jugoslovenski emigranti izgnani iz Češkoslovaške.

Prejšnje čase je imel fotograf na prome-nadi vedno polne roke dela, ker je smel fotografirati triumfirajoče dame, zdaj pa ne sme več nikogar »počit« brez dovoljenja. Moral bi vendar vedeti, da ta prepoved ne velja za dame, zlasti ne, ko so pod novimi klobuki.

Da je Ljubljana veliansko mesto, ve ves svet, odkljuje pa jo tudi idilični mir, zlasti ob nedeljah, da prihajajo deželani v njo na weekend. Seveda so tudi Ljubljancani na weekendu doma, kar je javna tajnost, vendar nočemo obešati skrivnosti na velik zvon, zlasti še, ker morajo nedeljski kronisti poročati, da se je včeraj začela oficijelno smučarska sezona ter da je bil, seve, svet Ljubljane korporativno zbran v Planici in na drugih smučarskih postojankah. Ne, Ljubljancani niso bili doma, saj je že zopet najglasnejša deviza izmed vseh dnevnih gesel, nad vsemi dogodki in problemi: Smuka idealna!

Pri teh dveh besedah se mora umakniti vse v ozadje in vsak se laže, kdor trdi, da se meščani zanimajo še za kaj, da se bavi jo še s tim, ko se je že začela smučarska sezona. Res je sicer, da so se včeraj še mnogi sprehajali po Rožniku in Golovcu, toda, kdove, če niso že proučevali terena in iskali snega. Razen tega se pa morajo tudi že pripravljati z gimnastiko na velike dni. Nedeljski kronisti bi moral seveda prepuustiti besedo o tem sportnemu poročevalcu, toda kdove, če nima že (namreč spornih poročevalcev) nalomljenih reber. V soboti smo že videli na ulicah smučarje (mestna občina, žal, že ni poskrbela za sneg), kar si, seveda, štejejo v čast, smučarji so vendar naš ponos. Zato pa tem bolj obžalujemo slabost, da smo včeraj tako potuhnjeno blagovali »olnce ter se gre-li in preganjali revmatizem. Sicer smo pa lahko navdušeni smučarji tudi za pečko, ne da bi se ne smeli navduševati za toplo vreme.

Če bi nedeljski kronist povedal še kaj več, bi prekorščil okvir meščanskega nedeljskega izživljanja; in kaj bi naj še obe-sill ubogemu meščanu na vrat, ko je ob nedeljah, tako daleč od vsega, kar ni v sorodu s kislim jelzem in cvikom? Vsi pa tudi dobro vemo, da s našimi priznanimi kiselkami res ni težko poplakniti vseh težav in problemov.

bodo novemu kralju Nj. Vel. Petru II. udao in zvesto služili.

— Bresposelni sportniki se zahvaljujejo Tukajšnji pekovski mošter g. Vanga je dal brezposelnim članom sportnega kluba »Amater« večje darilo, za katero se obdarovanci plemenitemu dobrotniku najiskre-nejši zahvaljujejo.

— Zadnji sneg, ki je pobelil vse okoliš-ke griče in planine pa tudi v dolini ga je nekaj centimetrov, je napravil na eadnem drejvu precej škodo. Prizadela je tudi povr-tina, ker je v naslednjih dveh nočeh pa-dala elana in je povrtna pomrznila, kjer je niso pravčasno pokrili. Večeri so jasni, noči hladne, zjutraj pa še zbudimo v gosti neoprodni megli, ki zakriva vse našo žalestno dolino kakor siva odeja. Težka me-la pa pritiska k tlom tudi vse slabe zrčne plasti, tako da je dolina v i stranjih urah prapopolnjena s elabim smrdljivim oza-čjem. Šele okrog opoldne se dušiljve me-glene plasti dvignejo ter skozi nje posve-tijo žarki zlatega jesenskega solnca.

Priznanje

Dama nedeljskemu lovcu, ki nese ustreljeno srno:

— Kako neki ste mogli ubiti tako inteligentno in nedolžno žival?

— Po pravici povedano, gospa, jaz je nisem ubil

Deputacija Ljubljane na Oplenču

Ljubljana, 22. oktobra. Dan po pogrebu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja je od-šlo 17 Ljubljancov pod vodstvom pred-sednika mestne občine dr. Dinka Puca na Oplenac, kjer so se poklonili mrtvemu kralju in poljubili zemljo, v kateri leži. Pred-seđnik občine je položil na kripto krasen šopek z napisom: »Svojemu ljubljensmu kralju — Ljubljana«, nato pa je ob grobu velikega pokojnika izpregovoril:

»Sto in sto let smo čakali Slovenci, da nam vstane kralj Matjaž. Vstal nam je v Tvoji osebi, o Veliki kralji! Ti si nam prinesel osvobodjenje, pomirjenje, združjenje. Kamor je segla Tvoja blagoslovljena roka, je bil mir in red. Mi smo mislili, da bo lahko tako, ker smo pozabili, da se prikaže kralj Matjaž komaj vsakihi tisoč let. Prvi je bil Dušan Simli, drugi si bil ri. Kot me-teor si prišel, kot meteor si zginiš. O, mno-go prezgodaj si umrl, ker m: Slovenci Te še potrebujemo! Ne čuješ sro poldruga milijona Slovencev? Ne čuješ, da Te zo-vejo valovi naše Save, šum naših gozdov, da Te kličejo naše planine, da Te kliče s nji Triglav, ki ni še popolnoma naš? Ali vse zaman, Ti si umrl. Toda umrl si le kot človek, kot vladar, kot kralj. A Ti si bil več kot to, Ti si bil tudi Ideja, in Ideja ne umre nikoli. In to Ti prsegamo tu ob Tvojem truplu, da bomo ostali zvesti Ideji, mi in naši otroci in naši vnuki, vse do-tlej, dokler bo živelo naše pokolenje! Po-čivaj v mru Veliki kralji!

Med govorom g. dr. Dinka Puca so vsi navzoči plakali, globoko pretreseni so poslušali in serg segoše pietetno manifesta-cijo Ljubljane, ki je napravila najgloblji vtis.

Prostovoljno v smrt

Poljčane, 21. oktobra. 35letni železničar Vinko Fais, uslužben v Poljčanah, se je v sredo obesil. Po končani službi je šel vsak večer domov v eno uro oddaljene Modrače, kjer ima družo na hišico z malim posestvom. Tudi usodnega dne je šel kot običajno domov. Po večerji je še malo pogledal okrog hiše, potem pa so vs skupaj odšli spat.

Okrog 2. ponoči pa je vstal, se oblekel in šel ven. Njegova žena, ki je to videla, je pač mislila, da gre samo ven. Ko ga pa je predelogo ni bilo, je vstala in šla pogledat za njim, toda vse zaman, moža ni bilo nikjer, niti drug; dan. Vsa v skrbah je žena zaslutila hudo nesrečo, tem bolj ko je opazila v hlevu sveže odrezano vrvo. Obvestila je orožnike, ki so začeli Fajsa takoj iskati. Medtem pa se je že zvedelo, da se je nesrečni mož obesil. Našla ga je v četrtek neka ženska, ki je pobrala v gozdu suhljad. Pokojnik je klečal na tleh, ker se je vnel, ki je nanjo privezal vrvo, pod veliko težo, saj je bil moč stasite postave, upognila. Kaj ga je gnalo v svetli mesečni noči v smrt, je vsem ki so ga po-znali, nejasno. saj je živel z domačini v najlepši harmoniji, pa tudi v službi so ga radi imeli. Vsekakor se mu je zmešalo.

Njegovo truplo so po ogledu prenesli v mrtvašnico v Studence pri Poljčanah, kler so ga v soboto pokopali. Zapuška ženo in dva odrasla otroka, ki so izgubili v njem skrbnega moža in očeta.

Letošnja tujska sezona

Ljubljana, 22. oktobra. Čeprav letošnja tujska sezona vsaj na morju in deloma tudi v planinah še ni končana, vendar izkazujejo že dosedanjí stati-tistični podatki mnogo večji tujski promet od lanskega leta. Po mnogih izjavah obisko-valcev vseh naših turistčnih krajev, zlasti pa iz poročil posameznih predstavnikov inozemskih turističnih birojev je jasno, da Jugoslavija vedno bolj privlači potujoči svet in da zato že sedaj lahko računamo z dobro sezono prihodnjega leta.

Lepote naših krajev po Sloveniji, Južni Srbiji, Bosni, Crni gori in Gorskem Kotaru, še posebno pa krasote in klima naše-ga Jadrana, izpolnjujejo vse pogoje, ki z njimi mora razpolagati dežela, če hoče računati z velikim tujskim prometom.

Nizke cene pri nas, ki morajo iznenaditi vsakega inozemca, so prav tako močan argument v korist turizma, vendar pa pri današnjih cenah tudi ne gre več za potrebo po še nadaljnjem znižanju cen, temveč za to, da za enako ceno nudimo tujcem čim več komforta, razvedrila in zabave. Na-loga naših turističnih ustanov je sedaj ta, da delajo v tej smeri in da z organiziranjem potovanj čim bolj zadovolje vse tiste tu-riste, ki prihajajo k nam, da bi videli čim več.

Zelezniški promet je letos posebno mno-go prispeval k razvoju izletniških potovanj in je zato letos tudi domače prebivalstvo lahko prav mnogo popotovalo. Pospeševanje in oživljanje prometa s potovanji do-mačega prebivalstva imata temeljni vpliv na ostali tujski promet.

Enako so tudi naša parobrodarska dru-štva z izletniškimi popotovanji znatno iz-polnili svoje redne proge, a udobnost in postrtežba na parobrodih je zadovoljila tu-di najbolj izbirične inozemce. Od takega uspešnega dela naših parobrodarskih dru-štev ima končno korist tudi ves turizem po vsej naši državi. To pa zlasti od tedaj, odkar naše parobrodarske proge izhajajo iz Benetk in tako na najbolj viden način de-lajo v inozemstvu propagando za naš tuj-ski promet.

Tudi avtobusne proge so se sezone po-kazale znatno zboljšanje napram prejšnjim letom in zato posebno Plitvička jezera in kraj zetske banovine prihajajo v vrsto naših najbolje obiskanih turističnih krajev. Naše hotelistvo je navzile svojemu tež-kenmu finančnemu stanju tudi letos z veli-čimi napori izpolnilo svoj namen in po-novno dokazalo svojo veliko strokovno vi-šino. Da b čim bolj izkoristili sedanje po-gojne za razvoj našega tiskega prometa zlasti na našega jadranskega turističnega področja kot glavne dohodne točke za tu-rizem v vsej državi, se je pokazala potre-ba po ustanovi, ki bi delala na enotnem

vzmerjenju in sodelovanju vseh teh razli-čnih turističnih faktorjev. Na ta način bo mogoče najuspešneje izkoristiti omenjene pogoje v skupno korist vseh faktorjev na-šega tiskega prometa, ki je tudi v korist vsega našega narodnega gospodarstva.

Prav poučna izvajanja smo posneli iz zadnje številke res luksuzne tujkopromet-ne revije »Jugoslovenski Turista«, ki nam ob najlepših slikah opisuje tudi Trogir, Bosno in Sarajevo ter Rogaško Slatino, po-leg tega nas pa seznanja tudi z delom Združenja gostiteljskih podjetij v Primorju in pa z organizacijo turizma na Jadra-nu ter sploh z vsem potrebnim, kar rabi popotnik in tujski promet.

Beleznica

Koledar
Danes: Ponedeljek, 22. oktobra, katoli-čani: Kordula.
Vsi kinematografi zaprti,
Dežurne lokane
Danes: Mr. Bakarčič, S. Jakoba trg 9 in Ramor, Miklošičeva cesta 36.

Imod sita

O naših ribicah in ribah, ki žive na suhem in v vodi, smo že govorili. Pravimo jim tudi dvoživke ali praktični patrijoti, lahko bi jih pa tudi prišli med metle, ker je njihov značaj šviga švaga čez dva pra-ga. Toda nikar ne mislite, da se jim godi med nami slabo, tem potuhnjencem. Na-sprotno, veliki večini poštenjakov se godi mnogo slabše. To je pa v redu in bi ne bilo v skladu z našimi razmerami, če bi ne bilo tako. Naša zdrava pamet je že od pamti-kega bolna, neozdravljivo in težko bolna. Kaj čuda torej, da vidimo v šemah modri-jane, v šlevah junake, v barabah pa poš-tnjake.

Soseda imamo z dolgimi ostrimi zooli, zgrizenimi globoko v naše narodno telo. In kaj mislite, kdo med nami najbolj roh ni nanj? Tisti, ki jih resnično boli usoda pod knuto nadutega objestnega jecetih brat-ov? Ne. Dvoživke, ki celo našega držav-ljanstva nočejo sprejeti, ker jim bolj keže uživati vse pravice pri nas, dolžnosti pa imeti zaenkrat obesene na kljuko tam na oni strani. Te praktične patrijote vidimo povsod v ospredju, vse hočejo učiti ljubez-ni do domovine, sami jo pa poznajo samo tam, kjer se jim dobro godi. Danes se tr-kajo na patrijotična prsa pri nas, jutri se bodo trkali na oni strani, tu in tam enako predrzno hinavsko, vendar pa uspešno — za svoj žep.

Kje je naši dobi tako krvavo potrebni Krist, da bi pogljal z bčiem iz svetlišča po-štene misli in odkrite besede brezvestne veriznike s pismarji in faizetji vred? Če ne pride kmalu, bo prepozno.

Kozolec pogorel

Celje, 22. oktobra. Smoč okrog 19.30 se je nenadoma porde-šlo nebo proti Teharju in kmalu so švi-gali proti nebu ogromni plameni, ki so raz-svetljevali okolico daleč naokrog. V cerkvi Sv. Jožefa in v obeh teharskih cerkvah je bilo plat zvona. Gorel je z opeko krit veli-ki kozolec posestnika Franca Dimca. Kma-lu so prihiteli gasilci iz Teharja, Gaberja, Celja in Babinca z motorkami. Velikega kozolca niso mogli več rešiti in je postal žrtev plamenov. Zgorelo je vse v kozolecu shranjeno žito, seno in poljski pridelek, uni-čeno je bilo tudi poljsko orodje. Rešili so samo en voz. Po dveh urah naporega ga-šenja so združeni gasilci ogeni udušili in preprečili, da se ni razširil na sosedna po-stopja. Škoda je zelo velika, in je samo deloma krita z zavarovalnico. Kako je ogenj nastal, ni znano, domnevajo pa, da ga je zanedla zločinska roka.

Iz carinske službe

Beograd, 22. oktobra. P z odlokom fi-nančnega ministra so premeščeni naslednji carinski uradniki: Petar Bajdić iz Beogra-da v Ljubljano, Esad Ribić iz Zagreba, Djordje Alimović iz Novega Sada in Sve-tislav Miljković iz Beograda v Maribor, Zdenko Čezmezičević iz Sušaka in Jesenice in Mihaljo Papić iz Ljubljane v Gornjo Ra-dgono.

SPORT

— TKD Atena poziva vse članice ha-zenskega in lahkoatletskega odseka, da se obvezno udeleže v torek 23. t. m. ob 10 uri v prostorih Solske kuhinje. Predna uli-ca 2, sestanka v počastitev spomina Nj. Vel. pokojnega viteškega kralja Aleksan-dra I Uedinitelja. — Tajnica.

Radioprogram

Ponedeljek, 22. oktobra
18.: Smoter osebne higijene (Zajc-Boč-kovičeva). 18.20: Radijski orkester. 10.: Nacionalna ura: Naše morje. 19.25: Zdrav-niška ura (dr. Bogomir Magajna). 19.40: Jedilni list, program za torek, uvod v ope-ro. 20.: Prenos iz ljubljanske opere: Ko-memoracijski koncert. 22.: Čas, poročila, radijski orkester.

Torek, 23. oktobra
11.: Solska ura. 12.: Plošče (resna glas-ba). 12.30: Radijski orkester (resna glas-ba). 12.50: Poročila. 13.: Čas. 18.: Kralj, Aleksander mecen naših umetnikov (Ante Guber). 18.20: Radijski orkester. 19.: Na-cionalna ura: Naše selo. 17.25: Louis Bar-thou (Ruda Jurčec). 19.50: Jedilni list, pro-gram sredo. 20.: Orgelski koncert prof. Tomca, vmesne samospesve roje ga. Su-starjeva. 21.: Radijski orkester. 22.: Čas, poročila, radijski orkester.

Sreda, 24. oktobra
12.30: Plošče (resna glasba). 12.50: Poročila. 13.: Čas. 18.: Sokol. 18.20: Radijski orkester. 19.: Nacionalna ura: Bitka pri Kumanovem. 19.25: Plošče. 19.50: Jedilni list, program za četrtek. 20.: Volaska god-ba 40 po Triglavskog. 21.: Zalne pesmi poje ga Kogevica. 21.30: Duo: klavir in harmonij (Svetel in Neffat). 22.: Čas, po-ročila, radijski orkester.

Naročite — čitate
„LJUBLJANSKI ZVON“

DNEVNE VESTI

— Repatriiranci iz Francije Dne 12. t. m. je prispela skupina 150 oseb naših rudarjev iz Bruaya v domovino. Pri odhodu jim je bilo objavljeno, da je plačana vožnja in prevozništvo, od pohištva do zadnje postaje bivališča. Ta obljuba pa ni izpolnjena. Zato se prizadevajo opozarjati, da morajo skrbeti sami za kritje prevoznih stroškov. Od železnice lastavljene in od občine potrjene račune je predložiti s primerno prošnjo Skladu za podporo izselencev pri hranilnici dravske banovine in Ljubljani, ki bo po možnosti del teh stroškov povrnala in intervenirala potom kralja, banke, urade, da izpolnjuje kompanija v Franciji svojo obljubo. To velja tudi za tiste izselence repatriirane iz Bruaya, ki se bodo še vrnili iz Francije.

— Volitve skupščinarjev v železniški bolniški fond. Dne 28. t. m. od 8. do 14. ure bodo pri vseh službenih enotah volitve skupščinarjev in njih namestnikov v železniški bolniški fond. Vsi vrokojenci, ki so člani železniškega bolniškega fonda, prejmejo še sedaj v uradnih urah kuverte, v katere vložijo kandidatsko listo, jo zalepijo in oddajo na dan volitev volilni komisiji ene enote, ki jo vodi v svojem staležu. Vsak volilec-upravičenec voli osebo in se skaze komisiji s svojim članskim listom. Društvo železniških vrokojencev v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, v splošnem pa še lepo vreme. Večera je znašala najvišja temperatura v Splitu 18, v Beogradu in Skoplju 15, v Zagrebu 14, v Ljubljani 11,6, v Mariboru 10,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,4, temperatura je znašala 4.

— Globok sneg v Bosni. V Bosni je po hrihah ponekod zapadlo do pol metra snega in mestoma je nastopil tudi že občuten mraz. Znatno je padla temperatura tudi v Slavoniji.

— 200.000 Din so mu odnesli. Orožarska postaja v Dolnem Miholcu je obvestila policijo v Osijeku, da je v vasi Bočkinci neznan vlomilec vliomil v spalnico bogatega posestnika Lovra Bočkina in mu odnesel 200.000 Din, med katerimi je 70 bankovcev po tisoč Din.

— Velik požar v železniški delavnici v Velikem Bečkereku. V petek popoldne je nastal v železniški delavnici v Velikem Bečkereku velik požar, ki se je s strahovito naglico širil, da je bilo gašenje nemogoče. Ogromno skladišče, ki so bile v njem velike zaloge železa, stekla in drugih stvari je ožgani uničil. Škoda je zelo velika in še ni precenjena, domajmo pa, da utegne znašati celo dva milijona Din. Gasili so vso noč in je bilo pri gašenju šest gasilcev lažje, 20letni Stefan Agedi pa težje poškodovan. Vse so prepeljali v bolnico.

— Namestu zalca ustrelji prijatelja. Bilu Broda v Slavoniji se je pripetila v soboto huda nesreča, katere žrtev je postal 40letni Andrej Jerković. Šel je s prijateljem Tokom Mezićem na lov. Na polju sta opazila zajca. Mezić je naglo snel puško, ki se je na nepričakovano sprožila in v naslednjem hipu se je Jerković zgrudil. Zadelo ga je skoraj vse šbire in so smrtno poškodovanega prepeljali v banovinsko bolnico v Brod, kjer je na kmalu izdihnil.

— S petrolejem polni sosedovo hišo. Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Ogulinu se je vršila razprava proti posestniku Anthonu Blaškoviću od Sv. Jakoba, ki je nedavno vthotapl na podstrešje svojega sosedu sod petroleja, nekaj petroleja razlil po hiši, pa tudi po svoji strehi in nato sosedovo hišo zažgal v prepričanju, da se bo ožgani razširil tudi na njegovo, ki je bila v soko zavarošana. Na ta način je hotel tudi odvrniti od sebe vsak sum požara. Ožgani je res izbruhnil na podstrešju sosedu Blaškoviću, k sreči se je za njegovo žena zbudila in tako so pravočasno ožgani pogasili. Pri razpravi je Blašković seveda vse tajil, vendar pa mu ni to mnogo pomagalo. Obsojen je bil na 10 let roboje in na trajno izgubo častnih pravic.

v Ljubljani

—lj Verdunski polk na povratku v domovino. Na povratku iz Beograda, kjer se je udeležil pogreba blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, se je na svoji poti v domovino ustavil danes ponoči ob 230 elavni vojniški polk pod vodstvom polkovnika Duhovja. Na kolodvoru so se zbrali komandant mesta general Jovanović, polkovnik Nedeljković, več častnikov in predstavnikov civilnih oblasti, da se poslovijo od elavne polka bratske države. Francozi so bili na od naporne potovanja zelo izmučeni in na postaji niso izstopili. Po kratkem postanku je vlak francoske vojske odšel naprej proti Raketu.

—lj Nabiralni dan. Mestna občina Ljubljana mirala še nekaj let »Nabiralni dan« ko mestni delavci in drugi mestni delavci predložijo kupone no 1. 5. in 10. Din v korist brezposelnih drugih potrebnih ljubljanskih občanov in njihovih otrok. Nabiralni dan je bil danes 2. in 3. decembra. Izšla na je nekajdesa in v tem pomenu ziskom čemu pade ostanki razporečevanja kuponov razna »vsemanke« neomilke, zato bo letos »Nabiralni dan« dne 3. in 4. novembra. Slike nabiralne dneve nastalo a prav lepim vsemom tudi na Čistočelovščini in v Nemčiji. Na to bo tudi pri nas nikogar, ki nebi ta dan štrval po svoji zmarnosti nekaj dinarjev za svoje trdnje občane!

—lj Zdrženje trgovcev v Ljubljani obvešča vse gg. člane, da se seznamo o odmeri pridobnine, ki so razgrnjene v pisarni mestnega poglavarstva v času od 20. do 27. oktobra t. l. ne tijejo trgovcev, temveč davkoplačevalcev II. skupine, ti so obrtniki, odvetniki itd. Seznanji za trgovce bodo pozneje razgrnjeni, čim bo odmera za trgovsko podjetja, ki spadajo v I. skupino, končana. Vsa nadaljna pojasnila daje tajništvo združenja na razpolago. Uprava.

—lj Pregled motornih vozil. Pregled motornih vozil za področje uprave policije je v Ljubljani in središčnih okoliščinah, ki gravitirajo na Ljubljano, bo 26. t. m. ob 8. uri upravo policije v Ljubljani, šubičeva ulica 5. K temu pregledu je treba pripeljati: 1. vsa motorna vozila (tudi bicikli s pomožnim motorjem), ki letos iz katerega-

koli varoka doslej še niso bila uradno pregledana in 2. vse avtomobile in avtomobile, ki še niso bili pregledani v drugi polovici leta. Uprava policije poziva lastnike teh vozil, naj pripeljejo svoja vozila pravočasno k pregledu. Zamudnike bo po takšnih predpisih sadela občutna kazen, nepregledana vozila ne bodo več v prometu in odvzeti bosta evid. tablici.

—lj Pogreb ing. Albina Čotiča je v soboto popoldne pokazal, kako zelo priljubljen in spoštovan je bil pokojnik v vseh krogih, kjerkoli je služboval. Ker se je kot artiljerijski oficir udeležil svetovne vojne, je bil pokopan z vojaškim častmi in ga je spremljala častna baterija ter se je udeležil pogreba tudi sam divizionar div. generala G. Čukavca z oficirskim zborom, poleg družine in sorodstva pa tudi Udrženje rezervnih oficirjev. Okrožni odbor strelske družine iz Ljubljane in Krajevni odbor strelske družine iz Trbovelj, ki mu je pokojni načeloval od njegove ustanovitve. Zastopani je bil tudi trboveljski Sokol, seveda pa tudi inženjerska komora in druge stanovske organizacije. Korporativno se je pogreba udeležila TPD z namestnikom generalnega direktorja g. ing. Juillardom in direktorjem g. ing. Heinrichom ter direktorjem cementarne g. dr. ng. Wormserjem na čelu ter z zastopniki vseh revirjev in delavstva TPD, a pokojnika je na zadnji poti spremlila tudi nenavadno dolga vrsta občinstva iz Ljubljane in Zasavja. Svoje mu predavatelju je zapel oktet Akademskoga pevškega zbora pred mrtvašnico in pri tunelu z vso že znano umetnostno preciznostjo dvojje žalostnik. Krsto na lafeti je pokrivalo nešteto vencev in cvetja, a ob grobu sta se od pokojnega poslovila višji inšpektor g. ing. Pertot v imenu TPD, ing. Verbič pa v imenu Strelske družine, Sokola, Udrženja rezervnih oficirjev, inženjerske komore in drugih organizacij ter prijateljev z v srce segajočima govornoma. Za pokopališče je baterija oddala častno salvo. Da ne bi bilo mogoče kakih neprijetnih nesporazumljenj zaradi našega nekloga poudarjamo še enkrat, da so se združniki: tako v Trbovljah, kakor tudi v Ljubljani z največjo poštovanostjo zavzeli za rešitev ing. Čotiča.

—lj Zdal pa napredujemo pri Mestnem domu. Zunanost znanega »javnega« plosnja na Kerkovem trgu je zdaj celo prijetna. Poslopje so pobarvali in sicer lesene dele z zeleno barvo, zidane pa s svetlo rumeno. In če zdaj kdo ne bo hotel priznati, da javno stranišče ne polepuje vse okolice, ga bo treba javno ožigosati. Razen tega so začeli tudi planirati tla na Kerkovem trgu in jih bodo zgledali ob svojem času, zdaj pa ne sme nihče godrnjati nad umetnim blatom. Delajo tudi na cesti ob začetku Strelške ulice. Pred leti je bilo več tožb, da pozablajo na to ulico, zdaj b. pa lahko kdo celo rekel, da ji posvečajo posebno mnogo skrb, saj še ni dolgo, ko so imeli toliko dela z njo, zlasti na drugem koncu.

—lj Akademski pevski zbor javlja vsem svojim članom, da bo prišel z rednimi pevskimi vajami jutri v torek 23. t. m. Vaje se bodo vršile: ob torkih in četrčkih za baje, ob sredoah in petkih za tenorje vedno s pričetkom točno ob 20. uri v balkonski dvorani na univerzi. Pevska šola pa bo prišla z rednim delom v ponedeljek 29. t. m. Prosimo vse člane zbora, kakor tudi obiskovalce pevške šole, da se točno udeležujejo vaj. Odbor.

—lj Uprava policije sporoča, da je ministrski svet v Beogradu odredil, da bo trajala najgloblja žalost do viteškega četrčka 25. t. m., do katerega časa so prepovedane vse prireditve, kakor kino, godba itd. Od 23. oktobra dalje do konca šestih tednov računajoč od smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Udeinitelja, pa so dovoljene le prireditve, ki nimajo značaja veseljačenja in plančevanja.

—lj Šentjakobčni otvorijo svojo letošnjo sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Rokovnjači«. Igra je izvrstno nastudirana in dekoracijsko na novo opremljena. V glavnih vlogah nastopajo dame: Burdajeva, Gorjupova in E. Wrischer-Petrovičeva ter g. g. Gnidovec, Hanžič, Karus, Košak, Magdin in Moser. V ostalih vlogah sodeluje ves ansambl otrok. Pri predstavi sodeluje tudi moški in otroški zbor. Režijo vodi g. Miran Petrovič. V nedeljo 28. t. m. ob 20.15 se igra ponovi. Predprodaja vstopnic od petke dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred začetkom predstave.

—lj Narodno gledališče v Ljubljani ostane odprto do vstevši četrčka 25. t. m. Svečani žalni koncert, ki bi se moral vršiti drevi v operi, je preložen na petek 26. t. m. zvečer. Kupljene vstopnice veljajo za petek.

—lj Kolo jugoslovenskih sester Moste. Sv. Peter namzanja, da se bo brala naša zadušnica ob sedmini pogreba blagopokojnega viteškega in mučeniškega kralja Aleksandra I. v četrtek ob 8. v karmelski kapelici na Selu-Moste. Odbor prosi vse članice in vsa močestansko javnost, da prisostvuje žalnemu opravilu in molitvam za našega mladega kralja in sredo Jugoslavije.

—lj »Znamenite« razvaline v Strelški ulici. Na ostanku poslopja (št. 18) v tej ulici vidijo nedvomno nekaj lepega in zgodovinsko pomembnega. Prejane čase je bila skladišče, zdaj pa stoji brez strehe le še nekaj zidu, nagljenega na cesto. Najbrž čakajo, da se bo sam podrl ter si bo do prihranili stroške s podiranjem. Da bi bile te razvaline v okras ulici, pač ne moremo trditi pri najboljši volji.

—lj Marmontova ulica dobila plin. Zadnje čase polagajo plinovke ob Tržaški cesti v novejših ulicah, kjer se doslej ni bilo plina. Nedavno so položili plinske cevi v Glinški ulici, zdaj jih pa polagajo po Marmontovi, kamor bodo položene po Lepem potu. Na koncu Marmontove ulice, kjer se je ulica razširila v trg, so zgradili zadnja leta več vil, pa tudi na vogalu Langusove ulice je zgrajena velika stanovanjska hiša, zato je plin tam zelo potreben. V novem delu Marmontove ulice, kjer nastane menda kmalu pravi trg, tudi s primernim tlakom — zdaj še ni niti ceste — je še zdaj zelo žalostno na pogled. Močvirnat travnik so delno nasipavali s slabim materialom in tudi z smetmi. Nasipavanje pa še ni končano, ker je treba posebno velikih količin nasipa.

—lj Avtomobil in motocikel sta trčila skupaj. Davi je pripeljal motocikel (št. 21506) pred Jugoslovensko tiskarno po

Poljanskem nastpu, naka je švli na levo, da bi peljal čez most. Ob istem času je pa pripeljal od nasprotne strani po mostu avtomobil (št. 21506). Motociklist ni mogel tako hitro zaviti, da bi se areal gladko z avtomobilom ter je bil karambol nezgoden, zlasti se, ker je avtomobilist voz naglo švli. Motociklist je šel v sadnji del avta, ki je že stal, zato je avtomobilist dožil motociklista krivde na nezgodi. Motociklist je bil tudi takoj pripravljen poravnati škodo, ki ni bila velika, preake je pa dobil tudi motor, a razvila se je živahna debata, kakršna je običajna ob takšnih prilikah in seveda ob navzočnosti armade meščanov. Posredoval je tudi stražnik ter se je kmalu razvil in muhe slon.

—lj Sestanek v počastitev spomina Nj. Vel. kraljevega viteškega kralja Aleksandra I. Udeinitelja. Lik našega mučeniškega in heroja naj ostane svetel v naših srcih. Poklonili bi se radi skupno velikemu možu in obudili spomin na njegove neverjenile zasluge, ki jih je kot žrtev podal na oltar domovine. Pozivamo vse odbornike, člane vseh odevkov in prijatelje društva, da se udeležijo spominkega sestanka, kjer se bo v kratkem govoru počastilo spomin Njega in Njegovo trnjevo pot. Vrši se v torek 23. t. m. ob 16. uri v prostorih Solske kuhinje Nj. Vel. kraljeve Marije. Prečna ulica 2. — TKD Atene.

—lj Jenkova plesna šola v Kazini zopet redno posluje. Otvoritev »spominkevalnega tečaja« v torek 23. t. m. ob 20. za vse lankoletne in nove interese. »Začetniški tečaj« zopet v četrtek 25. t. m. Informacije in posebne ure dnevno od 11. do 13. in od 15. do 19. ure.

—lj IZREDNO ZNIZANIM CENAM prodajamo rekavice, nogavice, parle in razno galanterijsko blago M. PIRNAT, Sv. Petra cesta št. 22 in Poljanska cesta št. 1 (Peglesen).

Iz Celja

—c Prehod z Dečkovega trga v ulico Pred grofijo so sedaj pretlakovali. Tlak je bil že nujno potreben obnove. Zelo umestno bi lo, če bi dala mestna občina popraviti tlak tudi na raznih drugih ulicah in trgih, zlasti na Dečkovem trgu, v Sodnijski stezi. Na okopih in okrog župne cerkve na Slomškovem trgu. Če morda finančna sredstva tega letos ne dopuščajo, naj bi se to potrebno delo izvedlo prihodnje leto.

—c Umrla sta v Celju v petek 73letna vdova po inženjerju in trgovka ga. Frančiška Pollandtova, roj. Popov; v soboto pa vdova po industrijcu in posestniku ga. Elia Wochnagova, roj. Negrijeva, mati soproge veletrgovca in industrijca g. Danijela Rakuscha in uradnika g. H. E. Wochnagga v Celju ter sestra zdravnika g. dr. Negrija. Pokopnicama bodo ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje.

—c Telovadba vseh oddelkov celjskega Sokola, ki je bila zaradi tragične smrti Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja prekinjena, se prične zopet danes v mestni telovadnici v Celju in v Sokolskem domu v Gaberju.

Iz Maribora

—lj Življenje in smrt viteškega kralja v filmu. Vsa mariborska javnost je z največjim zadovoljstvom pospravila velikopoteznost mariborskih kinopodjetnikov gg. Guština in Valjaka, ki sta preskrbela Maribor film o življenju in smrti našega tragično preminulega viteškega kralja Aleksandra I. Udeinitelja. V Grajskem kinu se bo v počastitev spomina našega viteškega kralja predvajal ta film od ponedeljka 22. t. m. do vključno petka 26. oktobra. Spored obsega tri filme. Prvi bo prikazoval zadnje leto Njegovega življenja in delovanja za evropski mir; drugi kot sel miru na potu v Francijo in prihod v Marseille; 3. Njegovo Vel. kralj Peter II. se vrača v domovino; 4. Split. Rusilec »Dubrovnik« s krsto mrtvega kralja; 5. Zagreb se klanja mrtvemu kralju. Ogromne množice meščanstva in veljakov prisostvujejo prenosu krste v dvorni vlak; 6. Beograd. Mimohod sto in stotisočev žalujočih in plakajočih; 7. Oplenac. Zadnje svečanosti in zadnje počivališče velikega kralja-mučeniškega. Drugi film ima naslov »Čuvajte mi Jugoslavijo!« Ta film je snemala družba Svetlota v Zagrebu in prikazuje vseh svečanosti v naši državi ter je velike vrednosti radi tega, ker prikazuje nešteto slik, posnetih iz največje bližine, tako pogrebnih svečanosti, kakor grandioznega žalnega sprevoda in vseh odličnih osebnosti, ki so se ga udeležile. Tretji film bo prikazal našo lepo domovino od Kosovskega polja do Ohridskega jezera. Za film tako v Grajskem, kakor v »Union« kinu vlada izredno veliko zanimanje in si ga bodo ogledale tudi vse mariborske šole.

—lj Tečaj za aranžiranje izložbenih oken. Ker se je letošnji prvi tečaj za aranžiranje izložbenih oken izredno dobro obnesel, je ugodilo Slovensko trgovsko društvo v Mariboru splošni želji in zato priredi še drugi tečaj, ki se bo pričel v četrtek 23. t. m. ob 20. uri. Pouk se bo vršil pod vodstvom strokovnjakov in se bo končal v začetku meseca decembra. Prijave za tečaj sprejema tajnik g. Ambrožič v društveni pisarni. Jurčičeva ulica 8-I., najkasneje do torka 23. t. m.

—lj Svinjski sejem. V petek se je vršil v Mariboru običajni svinjski sejem, na katerem je bila srednja kupčija. Na sejmu so pripeljali 296 prašičev, od katerih je bilo prodanih 111. Cene prašičev so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 50 do 70 Din; 7 do 9 tednov stari 80 do 90 Din; 5 do 7 mesecev stari 200 do 300 Din; 8 do 10 mesecev stari 320 do 400 Din, leto stari po 500 do 650 Din. Cena kg žive teže je bila 5 do 7 Din, mrtve teže pa 8,50 do 10 Din.

—lj Eden mrtvev, drugi v zapor. V soboto je sedel na zatožni klopi pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča 52letni pos. Jožef Kozel iz Gruskovja. Obtožen je, da je lani 15. julija v prepričabil posestnika in lovkega čuvaja Jakoba Perneka, ki je bil njegov sosed. Obtoženec Kozel je živel s pokojnikom v smrtnem sovraštju. Kozel je bil pred leti ubitemu Perneku porok za neko posojilo. Pernek je odplačevanje dolga zamenjal, zato je moral zaslati obrniti plačevati obtoženec, kar pa je rodilo med sosedoma velko sovraštvo. Obtoženec je večkrat opominjal pokojnega Perneka na njegovo dolžnost, toda vselej brez uspeha. Lani 15. julija sta se sosed sosed sprla. Pernek se je razsrdil in napadel obtoženca s puško. Ta pa ne bodi len mu je orožje strgal iz rok ter ga s puškinim kopitom pobil na tla. Toda ni se miroval. Se na tleh ležečega Perneka je obtoženec s sekiro tako dolgo pretepel, da je nesrečnik na mestu izdihnil. Senat je obsodil ubijalca Kozla zaradi pre-

koranečega alobrana na 6 mesecev zapor. Državni tožilec je prijavil priziv in revizijo.

—lj Razstava slik Antona Trstenjaka. Danes dopoldne ob 9. uri je bila otvorjena v pritličju Hranilnice dravske banovine v Tyrševi ulici razstava slik akademskega slikarja Antona Trstenjaka. Razstava, ki bo

Kako smo meli proso

Sobotni večer na vasi — Dolenjski običaji pri pospravljanju prosa

Na Dolenjskem ob koncu septembra.

Sobotni večer... Dnevno vrvenje, ki ga povzroča pripravljanje za nedeljo, se je umirilo, le tu pa tam še hiti kak zapoznel proti domu. Vas se spravlja k počitku, okna kar po vrsti ugajajo, kakor bi hiše zapirale svoje trudne oči. Iz vsake mlake se oglasi mizna, zamolča pesem žab. Se pa čuvaji močje. Vse počiva, da okrepljeno in poživljeno vstane k novemu, prazničnemu življenju.

Hribček s stoletno hrusko sredi vasi se pa kar ne more umiriti, nasprotno, šele zvečer zaživi. Tu se shajajo fantje, vsako soboto, odkar pomnijo ljudje. Njihovi dedje so se tu zbirali, zdaj se zbirajo, otroci se bodo. Kar v kri j'm je prešlo. Ko pride sobotni dan, pa naj bodo še tako trudni in zaspani, jih neka neznana sila zgrabi in pokliče na grič pod hrusko, da se nekoliko ohladi in pogovore. Vse teden se je morda niso videli; Blaskov je tesač, Tončkov dela v trgu opek, Jožetov se uči za čevljarja, Novakov hodi z zidarji. Lipetov pa dela na polju. Vsa ima svoje opravilo, vsak svoja pota. V soboto zvečer se na snidejo vsi pod hrusko, kakor bi jih le-ta vabila vse teden v svoje naročje in jih čuvala pred tujino. Čudovita je ta sila, ki jih druži in ne pusti, da bi se razgubili po svojih potih kakor med tednom, ali si poiskali druge družbe. Ne prav na grič morajo, tu je njihovo mesto. Počas prihajajo, »Dober večer« se pozdravljajo, razprostirajo po rosnih travah sukcnice in legajo nanje. Nažga si e garetje in pogovor se prične; Blaskov seveda o smrekah, Tončkov o opeki in cementu, Jožetov o lakastih čevljih, Novakov sanja o novi hiši, Lipetov pa pripoveduje o domači zemlji, o polju in valujočem žitu, o pisanih travnikih in čudnih gozdovih. Ko se pogovore, pa se oglasi meška, v srce segajoča fantovska pesem, ki tako prevzame človekovo dušo. Nikjer in nikdar se mi ne zdi pesem tako lepa kakor v jasni polnih nočeh, ko prepevajo fantje. Vse je mirno, na nebu migljajo zvezde in se utrjuje, vas spokočno molči, na gričku pa prepevajo fantje in izvaljo v počivačo naravo stare — a vedno lepe narodne pesmi. Tih gredo glasovi skozi polje, travnike, senožež do gozda. In drevesa se pripodibajo, poslušajo in šepetajo, kakor bi si pravila skrivnosti o lepi vi-li ki za hčerko joče in jo išče od drevesa do drevesa... Prav zaradi te pesmi in tega toplega občutja se tako rad pridružim fantom, kadar nanese prilika.

V soboto smo zopet sedeli pod hrusko in se pogovarjali: ko je Lipetov prinesel novico, da je pri Hrastraju kopica, to se pravi, da manjše proso. Rekel je še, da smo vse povabili na kopico in da pojdemo takoj, da bo delo prej opravljeno. Ne nekaj let sem želel, da bi se mogel udeležiti lepega običaja, ko Dolenjec pospravlja proso. Toda kar po vrsti se mi je izmislila prilika, kajti vsako leto sem moral pre odrediti v Ljubljano, preden je oroso dozorelo. Tako sem le od daleč spremljal ta lepi običaj, ki pa žal vedno bolj izginja. Vedno bolj gine lepa medsebojna pomoč in se umika suhi prežanjenosti; toliko in toliko sem ti naredil, toliko in toliko mi daš. Nekdaj je bilo vse drugače, posebno za nekatera opravila. Med te je spadalo tudi proso. Ko je dozorelo, so povabili dekleta skoro iz cele vasi, da so ga prišle ročeti. Za to niso dobile nikakega plačila, amesak so jim napravili le dobro malico.

Iz Kranja

— Občni zbor krajevne protituberkulozne lige v Kranju se vrši v četrtek dne 25. oktobra 1934 v fizikalni dvorani državne gimnazije v Kranju z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru bo predaval tudi g. sefzdravnik dr. Robert Neubauer o predmetu, kaj tam je treba v borbi proti jetiki. Prosim, da se obtežna zbora polnočtelvno udeležijo člani kakor tudi drugi, ki do sedaj še niso pristopili.

Iz Novega mesta

— Dodaten k poročilu o žalovanju v Novem mestu moramo poročati, še posebej o kršno urejenih izložbenih oknih naših vrlih trgovcev, ki so s tem pokazali vso svojo ljubezen do pokojnega vladarja. Okna so bila spremenjena v oltarje, sredi katerih je pod črno ovitim florum bila slika blagopokojnega kralja. Ponekod pa so bili izpostavljeni tudi kipi. Na dan pogreba je bilo vse mesto razsvetljeno po stočinskih lučih in mi bilo hiše, da ne bi imela vsaj ene prižgane svečke. Vse je plantelo med črnimi zastavami. Vse do zadnjega revnega kočarja je prižgalo luč v času, ko so polagali k večnemu počitku vladarja-heroja. Med imeni državnih uradov je pomotoma izostala katarska uprava, ki se je udeležila žalnih svečanosti s svojim šefom inž. Verbičem.

— Komemoracija društev. Večina naših društev in organizacij je že imela svoje komemoracijske večere. Med prvimi pa je bila »Soča«, ki je imela svojo žalno sejo že v četrtek, po tragičnem dogodku. Kmetijska prosveta v petek, Udrženje jug. nacionalnih železničarjev v soboto, kjer je počastil spomin pokojnega viteškega kralja s krasnim govorom predsednik Lapinja, nato železničarska jubilejna knjižnica in pevski odsek železničarskega glasbenega društva »Sloga«. V gasilskem domu pa so imeli žalno sejo naš gasilci, ki jo je otvoril g. Feri Mikolič, spominski govor pa je imel tajnik g. Hočevar. Kot nameščenci so se oddolžili spominu velikega pokojnika tudi okopčani. Tako je imel Sokol v Beli cerkvi svojo žalno »večanost« pri kateri je govoril hr J. Zorko, pri društvu Kmetijskih fantov n. deklet pa g. C. Zorko. Sosedna smel-stop ška občina pa je imela po maši v četrtek svoj zbor pred cerkvijo, na katerem je govoril nadučitelj g. Kalan.

obsegala 35 slik, gvašev in olj, bo odprta do vključno 28. t. m. Trstenjak bo razstavjal kot gost Umetniškega kluba »Brazdec« v Mariboru. Ta zanimiva slikarska razstava je hkrati otvoritev letošnje jesenske sezone, v kateri bo razstavljalo še več članov »Brazdec«.

Dandaneb pa bi ljudje tudi že za teh par ur radi plačili, ali pa se sploh izognejo, da ni treba iti. Mnogi ga pa kar sami poizkušajo in omanajo z voli ali konji, da le ni treba drugam česa dati.

»Ali gremo?« je ponovil Lipetov. »Katera dekleta pa so?« je za malo jožetovega, kajti to vprašanje je in kopici najvažnejše. Če imaš dober par, opravlja delo za kratak čas, če pa je par slab se večer vleče in tudi noge pričnajo boleti. »Vse najlepše,« se je nasmejal Lipetov in nagajivo pomežnil. Dva dni smo se in šli proti Hrastratjevemu podu, od koder je prihajalo glasno govorjenje in vesel smeh. Dekleta in domači so namreč te omeli z delom. Komaj nas je »Hrastrat zagledal, nas je povabil na pod.

»Kar naprej,« je rekel, »da nas bo več. Dekleta so že tako nestrpna, ker vas ni.« Spravi li smo se na kopico, ki se je na široko in visoko razprostirala v kotu pri vratih.

»Ravno prav vas je,« je pokazal Hrastrat na tri pare deklet, ki so mogle, »kar pripravite se in razparcite, saj vidite, da ame ne morejo! Prelahke so, vse zrnle bodo na latju pustile. Kako bodo potem naši otroci jedli kašo-otroško pašo? Pa tudi tresati nimajo dela.«

Res so tresali sedeli na lestvi, ki je bila pripravljena ob steni pri vratih za tresenje, brez dela in se pogovarjali. Nekoliko smo se uprili, kakor je navada čes la so nas povabili samo na kopico ne pa na delo, da bomo dekleta lahko same to čnele, itd. Ko pa so nam dekleta zagrozile da nas bodo s kopice potegnile, če ne gremo hitro sami od sebe, smo se domenili, kda te s katero mel, se sezuli a šli, vsak na svoje mesto, ki so ga dekleta že pripravila. Postavili smo se ob steni po dva in dva, stopili na snope, fantje na latje, dekleta na slamo, se oprliji drogovi pri steni in pričeli meti. Prvi snop gre toj počasi, d kler se noge ne privadijo, potem pa vedno hitreje, da tresaji konaj zmagujejo. Pri tem se razvije pogovor, zdaj zaupen med pari, zdaj spet glasen in vesel, da odmeva po celim podu. Posebno je prijetno, če so zgornji ljudje zraven. Včasih pograbiyo vezači dekle, ki pride po snop, in jo neso na kopico, da mora mencej ponjo, drugie zgrabijo tresaji menca in ga položijo na lesto, da ga pretresejo, ako ga hitro ne rešijo tovariši. Pri tem je smeha in zabave več kot dovolj.

Urno gine kopica, še nekaj snopov se tišči v kotu in menca postanejo pozorni, kido bo dobil zadnjega — »babaa« imenovanje. Vsa se ga boji, kajti le prečesto se zgodi, da vezači v »babaa« kaj zavežejo. Če menca tega takoj ne opazijo, ampak leše potem, ko je snop že omet, nastane velik smeh in menca morata marsikatero pikro preslišati. Tudi Lipetov in Blaskova Tončka sta dobila v »babaa« staro metlo, ki pa sta jo po vsej sreči hitro odkrila in s tem odvrnila posmeh vezačev in tresječev.

Ko je vse ometo, streseno in očiščeno, gremo v hišo. Tu nas čaka bogato obložena miza. Sredi mize se šopir kup lepih rdečih jabolk in mednih hrusk okrog pa je obloženo s kosi potice in pogace. Na koncu mize stojita zelenki z mostvom in s hrusevcem, ki prčneta krožiti med delavci. Čim dalje krožita, tem glasnejši in zgovornejši postajamo. Končno se oglasi pesem in s pesmijo se pozno ponoči razidemo.

— Pri javnih vodnjakih v Gotni vasi in pa Zabi vasi so bile te dni pobrane kljuke tako, da vaščani ne morejo več točiti vode. Ker se nekateri pri tem razburjajo, moramo javnost informirati pri tem polko, da so bile kljuke pobrane pač zato, ker ljudje ne plačujejo predpisane vodarine in so pri tem zaostanki kar po par let. Tisti borni znesek, ki ga morajo ljudje plačevati za dobro pitno vodo, jim nikakor ne gre iz rok in marsikateri gre raje v gostilno, kakor pa da bi plačal, kar je dolžan. Res je pri tem, da je zopetna nevarnost kake bolezni, ker hodijo ljudje na potok po vodo in ni v bližini studenca. Krivi pa so sami. Pri tem se je tudi opazilo, da nekateri posestniki plačajo sorazmerno manj vodarine, kakor drugi. Nekateri napajajo še v koritih živino, pa plačajo enako, kot drugi, ki je nimajo. Na Grmu pa stoji vodnjak, pri katerem tudi napajajo konje in krave, dasiravno je namenjen izključno le ljudem. To ni niti v smislu higijskih predpisov, niti varnostnih, zakaj pozimi, ko okoli vodnjaka vse zledeni, m skoraj mogoče priti do njega. Ali se ne bi prepevala napajanje konj in krav?

— Naša zemlja nima apna. Te dni je sreški kmetijski referent g. Malasek preiskal zemljo g. Windšcherja ml. v Kandiji na vsebini apna. Izkazalo se je, da zemlja nima pravih napa, zato mu

Skrivnost belega čevlja

Obvladajte se! — je zaklical distriktni prokurator osorno. Preiskava je v najboljših rokah, kar jih imamo v vsem New Yorku. Če ne boste ničesar tajili, se vam ni treba ničesar bati. In vso pritožbo, — je pripomnil strogo, — morajo biti naslovljene name. Jaz sem prokurator tega okraja.

Dunning je potisnil roke v žepu svojega belega plašča.

Kaj me to briga, zaradi mene ste lahko prezident Zedinjenih držav, je zagodrnjal srdito. — Odvračate me od dela. Težak primer židovskega čira imam, ki ga je treba takoj operirati. Vaši hujše zunaj so mi petkrat zabranili oditi iz operacijske dvorane. To je navaden zločin. Takoj moram k svojemu pacientu.

Sedite, doktor, — je dejal Ellery s prijaznim nasmehom. — Čim delj boste protestirali, tem delj boste morali ostati tu. Samo nekaj vprašanj in vaš židovski čir...

Dunning je buljil z očmi na vse strani, kakor stekla mačka, dolgo je nekaj momljal, končno je pa slišal ustnice in sedel na stol.

Lahko me zaslišujete, če hočete do jutra, — je dejal zaničljivo, — toda opozorjam vas, da s tem samo tratite čas. Ničesar ne vem. Od mene ne boste zvedeli ničesar, kar bi vam pomagalo v preiskavi.

To je stvar naziranja, doktor. — Bežite no! — mu je posegel v besedo inspektor. Pustite to široko-ustjenje. Povejte nam raje, kaj veste, doktor. Rad bi točno vedel vse, kar ste počeli danes dopoldne.

In nič drugega? — je zamrmral doktor Dunning kisko. Z jezikom si je nervozno obilnil ustnice. — Prišel sem v bolnico ob devetih in v svoji sobi sem pregledoval bolnike do desetih. Ob desetih do trenutka, ko bi morala biti operacija, sem bil v svoji sobi in kontroliral sem podatke v poedinih primerih. Tam so bili nekakšni opisi bolezni in recepti. Malo pred tridesetimi enašt sem krenil po severnem hodniku k zadnjemu vhodu v amfiteater operacijske dvorane, vstopil sem na galerijo, se sestal tam s svojo hčerko in...

To povsem zadostuje. Nobenega poseta po deseti uri?

Ne, — Dunning je obmolnil. — To se pravi, nikogar ni bilo, samo gospodinja Fullerjeva, družabnica gospe Doornove. Ustavila se je tam za hip, da bi vprašala, kako se počuti gospa Doornova.

Ste dobro poznali gospo Doornovo? — je vprašal Ellery, se sklonil nad stol in sklenil roke med kolena. — Ne posebno dobro, — je odgovoril Dunning. — Seveda, bil sem član zdravniškega zbora že od ustanovitve bolnice in naravno, da sem se v svoji uradni funkciji seznanil z gospo Doornovo. Sem v ravnateljskem svetu z doktorjem Jannevem, Minchenom in drugimi.

Distriktni prokurator Sampson je pokazal s prstom na zdravnik. — Govoriva iskreno, — je dejal. — Znano vam je, da je bila gospa Doornova skoraj svetovno znana osebnost, in veste tudi, koliko razburjenja bo, ko bo javnost zvedela, da je bila umorjena. Čim prej bo ta zločin pojasnjen in poizbejen, tem bolje bo za vsakega... Kaj mislite vi o tem primeru?

Doktor Dunning je počasi vstal in začel hoditi sem in tja.

Ellery se je zdrnil in skrenil na stol.

Hoteli ste reči... — je zamrmral skoraj sovražno.

Kaj? — Zdelo se je, da je Dunning zbežan. — Ne, ne. Ničesar ne vem. To mi je popolna tajna.

Čudno je, kako je ta tajna prevzela vso okolico, — je zamrmral Ellery.

ry. Nekam neprijazno se je ozrl na Dunninga. To je vse, doktor.

Dunning je molče odšel.

Ellery je planil pokonci. — Tristo vragov! — je kričnil. — Tako ne pridemo nikamor. Kdo še čaka zunaj? Kneisel? Sara Fullerjeva? Čaka nas še mnogo dela...

Pete Harper je udobno iztegnil noge in se zasmejal, rekoč: — To bi bil sijajen naslov: Slaven detektiv dobi židovske krče — slab krvni obtok mu pokvari dobro voljo...

Držite jezik za zobmi, — je zagodrnjal Velje. Ellery se je nasmehnil. Prav pravite, Pete, prevzelo me je to... Vrnimo se k stvari, papa. Naj vstopi naslednja žrtev.

Toda na novo žrtev je moral še malo počakati. Z zapadnega hodnika so se namreč začeli pretrgani glasovi hudega prepira in ko so se vrata na stežaj odprla, se je pojavil na pragu poročnik Ritchie in trije čudni možje. Trije policisti so se prerivali v sobo.

Kaj pa je to? — se je začudil inspektor. — O, glej, glej, — je dejal začudeno in segel po tabatjeri. — Saj to so Joe Gecko, Mali Willie in Hlastač! Ritchie, kje ste jih zasačili?

Policist je potiskal tri aretirance skozi vrata. Joe Gecko je bil izčrpan, mrtvaško bled dečko ognjevitih oči in izredno velikega nosu. Popolno njegovo nasprotje je bil Hlastač — okrogel, rdečih lic, polnega, svežega obraza — podoben kerubinu. Mali Willie je bil najčudovitejši med njimi: njegova gola trioglata glava je bila pokrita z razredeno kožo, polno rjavih lis. Bil je visoke postave, okorn, nekam mahodrav in nervozne kretnje ter plah pogled so pričali, da ni tako močan, kakor se zdi. Zdel se je malo bebast, toda baš v tej njegovi bebasti zunanosti je bilo nekaj odpornega in strašnega.

Pompeius, Julius in Crassus, — je zašepetal Ellery Croninu. — Morda je pa to drugi triumvirat Marc Antonius, Octavianus in Lepidus? Kje pa sem že videl to?

Inspektor je namršil obrvi in se oziral zdaj na enega zdaj na drugega.

Tako, Joe, — je dejal trpko, — kaj imate zdaj v načrtu? Očistiti bolnico? Kje ste jih zasačili, Ritchie?

Ritchie se je zadovoljivo ozrl naokrog. — Skrivali so se zgoraj v tretjem nadstropju št. 328 — v privatni sobi.

Soba Velikega Mike, Mihaela Cudaya! — je viknil inspektor. — Torej vi ste hoteli biti strežnice Velikega Mike, a? Mislim, da so te gorili zdaj v tolpi Ikea Blooma. Ali hočete poskusiti srečo drugje? Na dan z resnico, fantje, kakšno lumparijo ste zasnovali?

Trije tolovaji so se v zadregi spogledovali. Mali Willie se je hropeče in plaho zasmejal. Joe Gecko je zavil oči in stopil korak nazaj. Spregovoril je končno vedno nasmejani Hlastač: Veste kaj, izpustite nas, inspektore, — je zamrmral, — od nas nimate kaj pričakovati. Mi smo samo čakali na poglavarja. Čreva so mu potegnili iz trebuha ali nekaj podobnega.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu (Hemischuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« gredica z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpičujejo, da je »Franz Josefov« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefov« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tudi kriza.

Zakaj pa danes ne igra godba?

Za eno skodelico čaja bi se ne izplačalo.

Pa mi prinesite še eno, — odgovori edini gost natakarku.

Letalska tekma London-Melbourne se je pričela

Proga je dolga 20.000 km — Zmagovalec dobi 10.000 funtov šterlingov in zlat pokal

Že opetovano smo poročali o pripravi na veliko letalsko tekmo Anglija — Avstralija. V soboto ob 6.30 se je ta tekma pričela na letališču v Mildenhallu s startom znanih letalskih prvakov zakoncev Mollisonovih na letalu »Black Magic«. Na letališču je bilo

zbranih okrog 60.000 ljudi,

ki so z velikim zanimanjem sledili startu letal. Tekmujoča letala so potegnili iz hangarjev, čim se je zdanilo, in motorji so takoj zabrnili. Ob šestih je bilo že vseh 20 letal lepo razvrščenih in pripravljenih za start. Letališče v Mildenhallu pri angleški vasi, ki je kar čez noč zaslovela, so do ranega jutra oblegali radovedneži. Okrog letališča je stalo nad 8000 avtomobilov, s katerimi so se pripeljali gledalci.

Zakonca Mollison

Nekaj minut pred startom so zapeli propelerji vseh letal, da je ozračje kar odmevalo od njihovega brnenja. Točno ob 6.30 je dvignil londonski lordmayor kot starter rdečo zastavico. Čim je zamahnil z njo, je zdrnilo po letališču prvo letalo Dehavillandov Comet, v katerem sta sedela zakonca Mollisonova. V naslednjih po 45 sekund se je rdeča zastavica dvigala in padala in tako so po vrsti startala vsa letala. Nekatera so bila močno obtežena in zdelo se je, da kolebajo, predno so se dvignila, ljudje so zadrževali sapo od strahu, da se težka letala ne bodo pravčasno dvignila, toda

vse je šlo gladko.

Množica je bila posebno navdušena, ko se je angleški letalec Davies s svojim letalom »Fairey 3« dvignil že 200 yardov od starta, kar je bil največji uspeh dneva. V 17 minutah je zapustilo letališče vseh 20 letal in skromna angleška vasica se je zopet vrnila v svoje mirno, idilično življenje.

45 minut po zadnjem startu so prva letala že rezala zrak nad angleškim prelivom. Vreme je bilo za polet zelo ugodno, nad srednjo Anglijo je stal barometer zelo visoko, pihal je le lahien vetrič. Letala so startala še v poltemi, toda nad severno Francijo je ležala gosta megla in posebno v smeri Abbeville, kamor je krenil eden največjih favoritov tekme kapitan Neville Stack, je bila megla tako gosta, da je smatral ta morda najizkušenejši angleški pilot

za najpametnejše prekiniti polet.

Položaj je moral biti zelo resen, kajti kapitan Stack je znan kot letalec, ki leti ob vsakem vremenu. Druga letala so imela več sreče in štiri ure po startu so se nekatera že spustila na letališče pri Marseillesu.

Tik pred startom je zbudila splošno razočaranje vest, da je irski Hospital

Trust odpoklical s tekme svoje letalo »Bellanca«, s katerim sta se hotela udeležiti tekme znani irski polkovnik Fitzmaurice in letalec Bonare. Letalu je bil namreč izdan certifikat o letalski sposobnosti, ki dopušča največjo obtežitev 5458 funtov, letalca sta pa bila mnenja, da bo letalo preneslo 8350 funtov obtežitve. Letalca bi bila morala torej svoje zaloge goriva znatno skrajšati in sta raje odstopila od tekme. Fitzmaurice je pa izjavil, da hoče vsaj kazati tekmovalcem pot in zato poleti v Avstralijo izven konkurence.

Tekma je razdeljena v dva dela, v hitrostno in handicap tekmo. Vsa letala lahko pristanejo na kontrolnih postajah, namreč v Bagdadu, Allahabadu, Singaporu, Port Darwinu, Charlevillu in Melbourne, kjer je cilj. Te vmesne postaje pa niso obvezne in potni programi, ki so si jih sestavili nekateri tekmovalci, kažejo veliko

navdušenje za nepretrgan polet do Bagdada.

2530 milj od starta. Nekateri piloti so zabeležili v svojih programih tudi vmesne postaje v Marseillesu, Atenah, Rimu in Bukarešti. Letalci, ki prilete v Singapur, bodo podvrženi reviziji startnega časa v Mildenhallu in sicer tako, da bo proglašen za zmagovalca tisti letalec, ki prvi preleti cilj v Melbourne.

Prva nagrada znaša 10.000 funtov šterlingov in zlat pokal, vreden 500 funtov šterlingov. Prva nagrada za handicap tekmo znaša 2000 funtov šterlingov. Pri tem se računa samo čas, ki ga je rabil letalec za polet.

Za vso progo, dolgo 20.000 km, je določenih največ 16 dni.

Za vse nagrade sta prispevala denar bogata melbournska meščana sir Macpherson in mr. Robertson. Mesto Melbourne praznuje namreč letos stoletnico ustanovitve.

Iz Marseillesa poročajo, da sta priletela tja v soboto ob 10.24 letalca Woods in Bennett, ki sta ob 10.50 nadaljevala polet. Ob 11.15 je priletelo Malcolmovo in Walkejevo letalo, ki je samo popolnito zalogo bencina in olja in odletelo naprej. V Lyonu se je spustil na tla ob 11.05 John Wright, ki je pa tudi takoj nadaljeval polet. Angleški kapitan Stack, ki se je udeležil velike tekme na progi London — Melbourne, je moral, kot rečeno, zaradi goste megle polet prekiniti in se spustiti blizu Abbeville na tla. Tudi angleški letalec Brook se je moral v departementu Seine et Oise spustiti na tla. Večina tekmovalcev si je zaradi goste megle izbrala za polet pot, po kateri letajo potniška letala na progi Amsterdam — Batavia.

Letalci bodo najbrž leteli noč in dan tako, da bodo najboljši tekmovalci v Port Darwinu najbrž že danes popoldne. Preko Avstralije bodo leteli najbrž ponoči in zato bodo vso noč goreli vsi svetilniki in žarometi. Vsak svetlobni signal bo imel poseben znak, da se bodo tekmovalci lahko orijentirali, kje so. Udeleženci handicap tekme bodo pa najbrž leteli samo podnevi. Lahko se pa zgodi, da bo zmagalo manjše letalo, čigar pilot bi vzdržal polet noč in dan in bi se spustil na tla samo na kontrolnih postajah. Tekmo je sicer razpisal angleški kraljevski aeroklub, prireja jo pa prav za prav avstralski komitet za proslavo stoletnice države Victoria in ustanovitve mesta Melbourne.

V Bologni sta se morala spustiti zaradi defekta v motorju letala noveze-landskih letalcev Hewetta in Kaya. Iz Rima poročajo, da sta se tam spustila holandska letalca Parmentier in Moll v soboto ob 11.30 in odletela naprej ob 12.54 tako, da vse kaže, da vodita. Iz Marseillesa poročajo, da je mogel Anglež Gillman nadaljevati polet šele včeraj zjutraj, ker je imel defekt v motorju. V Bukarešti se je spustil na tla Američan Chochram, ki je izjavil, da odstopa od tekme, ker mu je odpovedal motor.

V enem mesecu 750.000 izvodov

Založnikom se bodo gotovo pocedile sline, če jim povemo, kako se da v enem mesecu prodati 750.000 izvodov ene knjige, v naslednjih dveh mesecih pa še 1.500.000 izvodov. Za tako ogromen uspeh se je moralo založništvo zahvaliti križanki. Križanke, zdaj priljubljene tudi pri nas, so zelo stare. Prav za prav niti ne vemo, kdaj in kje so nastale. Znano je samo, da se je filozof Sokrates ukvarjal z njimi in tudi Aristoteles ni preziral duhovite križanke, čeprav ta čas še niso bile razpisane za rešitev nagrade, da bi bil dobi za svoj trud radioapar. V začetku 19. stoletja so bile križanke običajna priloga mladinskih in družinskih listov, zlasti v anglosaških deželah. Pozneje so ljudje zopet pozabili na nje. Končno so se zopet pojavile, in sicer iz Amerike, kjer sta jim pripomogla do veljave študenta Simon in Shruter. Videla sta kako njuna teta rada rešuje uganke in začela sta razmišljati, kako bi si izmislila kaj posebnega.

Začela sta sestavljati križanko in v posebni knjigi sta izdala 50 izbranih križank. Uspeh je bil nepričakovan. V

enem mesecu sta prodala 750.000 izvodov svoje knjige, v naslednjih dveh mesecih pa še 1.500.000 izvodov. Opmogla sta si tako, da spadata sedaj med najbogatejše ameriške založnike. Obenem sta pa storila neprecenljivo uslugo tudi drugim založnikom, ki so prodajali slovarje, kajti za razvozlavanje križank potrebuje človek mnogo besed.

Težave s svatbo princa Jurija

Poročali smo že, da bo 28. novembra poroka angleškega princa Jurija in svakinje sedanega našega regenta kneza Pavla s princeso Marino. Nastale so pa težave s protokolom, kajti vsakemu svatu je treba pri poročnih obredih določiti mesto, odgovarjajoče njegovemu dostojanstvu. Med svati pa ne bodo samo bivši kralji, temveč tudi principi, ki so sklenili nepričakovane zakonske zveze. Med njimi tudi veliki knez Ciril, da mnogih bratrancev iz Nemčije niti ne omenjamo. Kralj je prosil princeso Alice, grofico d'Athlone, naj reši ta problem.

Ko je šlo za določitev vrstnega reda pri kronanju Napoleona I., je poklical David na pomoč lutke, ki so predstavljale glavne osebnosti francoskega dvora in razpostavljali jih je v notredamski cerkvi. Tako je storila tudi grofica d'Athlone. Naročila je dolgo vrsto lutk, predstavljajočih goste angleškega kralja in vprico nasmejane kraljice organizira z njimi na dolgih in širokih deskah sprevede, večerje in recepcije.

Romanje v Mekko v filmu

Mohamedanska božja pota so doslej le redko posečali kristjani, ki so prihajali tja preoblečeni in poročali potem o svojih doživljajih ustmeno ali pismeno. Šele lani se je pojavil prvi film, v katerem je posnela žena indijskega mohamedana Hadž Hasin Aai Dzairabhoy romanje v Mekko leta 1932. To je bil zelo drzen korak, film je morala posneti seveda skrivaj in zelo previdno, kajti Vahabiti so kot stržarji svetih mest smrtni sovražniki fotografiranja svetih obredov, pa tudi hedžaski kralji, čeprav tu pa tam ni nasprotoval fotografiranj svetih mest, ne želi, da bi šla mohamedanska božja pot v filmu po svetu. Mohamedanski cerkveni obredi v Mekki so zelo zanimivi, učinkoviti in dramatični. Pogled na svečane procesije, na množice moških v enakih oblekah, v belih ihramih kot znaku bratstva, pogled na šotore in svečane obraze romarjev, vse to je nekaj posebnega.

Zadnje čase se je v mohamedanskem svetu marsikaj spremenilo. Vrata mešej so sicer formalno še vedno zaprta »nevernikom«, v resnici pa lahko vstopi v mešejo tudi kristjan. Samo vrata svetih mohamedanskih mest so še vedno zaprta, čeprav bi jih radi napredni mohamedani odprli. Se sredi preteklega stoletja je bila projektirana železnica iz pristanišča Džidde, ki naj bi Mekko približala kulturnemu svetu. Železnice pa niso zgradili in šele zdaj je bil načrt obnovljen, a koncesijo je dobila neka indijska družba. Zdaj je pa še vedno sedež diplomatskih zborov Džidda kot meja, ki je ne sme prekorčati noben kristjan in noben »neverniki«. Mekka je še vedno skrivnost, ki se odkriva svetu samo skrivaj in še to le v odlomkih.

Drugi marsejski terorist

Malny — Mio Kralj, ki je po umoru kralja Aleksandra pobegnil iz Marseillesa in se skrivaj več dni v Fontainebleauškem gozdu ter so ga prišli v Melun. Malny-Kralj je spremljal Kelemen-Georgijeva v Marseillesu in se je šel tik pred atentatom odstraniti od njega.

Ene govore!

Preproge: Perzija, Smyrna, Banyai, Angora, Pirat itd: najcenejše pri

„Čilim“ PASAŽA NEBOTIČNIKA

OGLAŠUJTE

v malih oglasih v »Slovenskem Narodu« velja vsaka beseda od para davek Din 2.- Naj manjši znesek za mali oglas Din 5.- davek Din 2.- Mali oglasi se plačujejo takoj: pošti lahko v znakah — Za odgovore malih oglasov tren: priložiti znamko

NAZNANJAM

da sem prevzel na novo otvoren kuhinjo v restavraciji »Pri rožici« v židovski ulici št. 6. — Potrudila se bom, da bom cenj. gostom vsak čas postregla z gorkimi in mrazimi jedili po znižanih cenah. Sprejemam tudi abonente. — Se priporoča Dormiž Marija. 3126

NE VJERUJTE!

OSVJEDOCITE SE! Bogati izbor ženitbenih, udajnih ponudb za Din 15.- (marke) diskretno razširja »Daruvrač«, Daruvar. 3127

Če oddajate ali iščete stanovanje oglasujte v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

Krompir

dobavlja tudi v manjših količinah na dom

GOSPODARSKA ZVEZA

Ljubljana, Dunajska cesta

Namizna jabolka

prvovrstna, prodaja v zabojih 30—40 kg po Din 2.- netto

„EKONOM“

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7. — Telefon 25-06. 3081

GRAMOFON

-kovček in 37 lepih plošč, vse prav dobro ohranjeno, ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 3128

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim okusom korjem vkuhan — se dobi na malo in veliko

LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c. 6

ZIMSKA NAMIZNA JABOLKA

sortirana, v zabojčkih in SADO DREVJE visoko in priločno za jesensko saditev dobi pri Kmetijskih družbi v Ljubljani, Novi trg 3. 3103

Trenchoati

nenjeni suknični itd. najboljše nakup pri

PRESKERJU, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

VEČJI LOKAL

primeren za obrtnika, se takoj odda. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 3120

Vabito na

58. redni občni zbor

Prve dolženske posojilnice v Metliki

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki ga bo imela v ponedeljek, dne 5. novembra ob 8. uri v zadržni pisarni v Metliki števil. 15.

SPORED:

1. Citanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Citanje in odobritev računskega zaključka za leto 1933 ter sklepne o izkaznem dobičku poslovnega leta 1933.
5. Citanje revizijskega poročila.
6. Raznoterosti.

Opombe: Ako občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število prisotnih članov.

Člani zadruge, lahko pregledajo računski zaključek tekem 8 dni pred obnim zborom med uradnimi urami v zadržnih poslovnih prostorih.

V Metliki, dne 19. oktobra 1934.